

NAGYVÁRAD

Előfizetési ár: Vidéken egy hóra 50 lei.
Nagyváradon: egy hóra 40 lei.

Főszerkesztő: HEGEDÜS NÁNDOR
Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Károly herceg
(Szilágyi Dezső)-utca 6.

Megbukott a kisebbségi cégtáblaadó

A sok port felkavart cégtábla-adó javaslatával szemben cikkezés, memorandumozás, küldöttségjárás formájában Nagyvárad minden érdekelt rétege megmozdult. A pénzügyi bizottság jól ismert javaslatát tegnap délből került volna a városi tanács elé azon memorandumon keresztül, amiben a Kereskedelmi Csarnok tiltakozott a tervezet adó behozatala ellen. A Csarnoknak a „Nagyvárad”-ban már ismertetett memorandumát Benedek tanácsos fel is olvasta, de a memorandum megvitatás alá már nem került; csak a legközelebbi tanácsülésen veszik újból elő.

Mialatt Nagyváradon még nem döntöttek konkrét formában a cégtábla-adó kérdésében, addig Kolozsvárról ugyanennek az ügynek teljes fordulatáról számol be egy újsághír. Arról van ugyanis szó, hogy Bukarestben maga a miniszter döntötte meg az Erdélyszerte nagy visszatekintéssel fogadott cégtábla-adó magyarizációkat, helyesebben félremagyarázásokat. A miniszteri döntés jelentésünk szerint az, hogy az itt élő népek nyelvét nem lehet idegennek tekinteni. Jóllehet a perben a döntésről szóló miniszteri leirat hivatalosan még Kolozsvárra sem érkezett meg, annak hitelessége iránt nem igen toroghat fenn kétely, mert hiszen a hírt egyéppen a kérdésben kompetens kolozsvári városi főtisztviselő hozza a minisztériumból.

Erdekes, hogy a cégtábla-ádonak Erdély városaira való kiterjesztése, mondhatni, észrevétlenül ment keresztül a parlamenten. Évtizedek óta ezt a felhatalmazást kapta meg a román törvényhozástól Bukarest főváros, sablonos tételekkel, ugyanezzel a szöveggel, időnként legfeljebb csak a községi adó tételeinek összegét emelték fel. Évenként került ez a törvény a parlament elé s már minden érdeklődés nélkül szoktak tulmenni rajta. Az idén ehhez a megszokott szöveghez az volt hozzá írva, hogy a felhatalmazás nemcsak Bukarestre, hanem minden községre kiterjed, a községi előterjesztés lett azonban a miniszter dönt.

Igy került a régi bukaresti cégtábla-adó idegen nyelve a békebeli szövegezésben az erdélyi városok tanácsai elé. A régi Bukarestben az idegen, külföldi tekevállalkozások és üzletek luxus-feliratait adóztathatták meg. A magyar vagy német lakosságú városokban nem idegen ennek a lakosságnak a nyelve.

A felhatalmazó törvény alapján kitörni tervezett városi intézkedések megállapításához belügyminiszteri jóváhagyás szükséges s csak azután lehet kivetni. A belügyminisztériumba Kolozsvár tanácsa a városi adóhivatal főnökével küldötte fel a tervezetet. Az adóhivatali főnök visszaérkezett s ő közölte a várossal, hogy a miniszter a nemcsak románnyelvű cégtáblák nyolcezer lejes megadóztatásához nem adta meg a jóváhagyást. Keresztülhúzza az egész tervet, amely mindenkire egyformán káros és jogtalan volt, a kisebbségekre pedig sérelmes és oktalanul bántó.

A miniszter döntése szerint tehát az adószedőknek nem lesz alkalmuk idegen nyelvnek minősíteniök a kisebbségi nyelveket.

Mindenesetre jellemző azonban az a mohóság, mellyel egyes sovén bizottsági tagok a törvény nem világos intézkedéseiből

gondolkozás nélkül voltak készek kiolvasni a kisebbségeket sújtó hátrányokat. Ez a tulzó szellem most együtt bukik a kisebbségi cégtábla-adó szerencsétlen, de istennek hála, rövid életű ötletével.

Curzon szenzációs beszédben Lloyd Georgot vonja felelősségre

A békekötés tette tönkre Németországot és a középhatalmakat —
A francia politika katasztrófához vezet — Berlinben megálltak a villamosok

A berlini politikai pártokat a kormányalakítás izgalmai foglalkoztatják. A szociáldemokraták hozzájárultak, hogy az új kormány a nagykoalíció alapján álljon, csak azt kötötték ki, hogy a munkaügyi minisztérium egyik államtitkára szocialista legyen, aki ellenőrizze a munkaidőről szóló rendeleteket.

A birodalmi gyűlést holnap összehívják, ahol bemutatkozik az új kormány. Hilferding és Raimer szocialista miniszterek hiányoznak, s a pénzügyi, gazdasági minisztériumot összevonva Hjalmer Schacht a Darmstadter bank igazgatója látja el.

A német helyzettel kapcsolatosan és a németországi eseményeket érintve kiemelkedő momentum a angol birodalmi értekezletnek Curzon beszéde, amelyben elejétől végig erősen támadta Lloyd George külügyi politikáját. Kijelentette, hogy a kormány sok esetben azért kényszerül engedni, mert Lloyd George örökét átvette. Lloyd George Görögországot romlásba kergette. Törökországra elviselhetetlen békét kényszerített, mely úgyszólván föllázította a mohamedánságot. Mindeme hibákat — úgymond — a mostani kormánynak el kellene simítani.

Az európai kérdésekkel foglalkozva a német békekötésnél szintén támadja Lloyd Georgot, mert az akkori angol kormány örült, hogy rákényszerítették Németországra a százharminckét milliárd arany-márkányi jóvátételt.

Ez az összeg — mondotta Curzon — amelyet szentnek és sérthetetlennek tartottak, aránytalan a német teljesítőképességgel. Egyetlen okos ember sem várhatja, hogy ezt az összeget Németország megfizesse. Anglia különböző konferenciákon ajánlotta Franciaországnak új összeg megállapítását, de eredménytelenül.

Azután jött a Ruhr-megszállás, mely azonban távol áll azokról az eredményektől, amelyeket a franciák vártak. A megszállt területek lakosságát nap-nap után keményen leckéztetik a franciák.

Anglia kénytelen megállapítani, hogy a francia politika katasztrófához vezet.

A németek bármilyen javaslatot terjesztettek be, az eleve halálra volt ítélve, azonban Anglia június hetedikén Cuno ajánlatát tárgyalási alapnak elfogadta volna, de a franciák visszavetették.

Végre Németország beszüntette a passzív rezisztenciát — bár a beszüntető kormány megbukott — a franciák még sem orvosolják a helyzetet.

— Nem irigyeljük szövetségeseink győzelmét — mondta Curzon — ha egyáltalában győzelem volt.

de vajjon közeledtünk-e egy lépéssel is a kérdés rendezéséhez, hozzájutunk-e a pénzünkhöz? Curzon szenzációs beszéde európai fontossággal bír és hatása bizonyosan jelentkezni fog.

Berlin, október 6. A villamosvasutak alkalmazottai sztrájkba léptek, a villamosforgalom szünetel.

Párisból jelentik, hogy kedd éjszaka a francia vezérkar épületében a vasszekrényeket feltörték és a fontos katonai aktákat ellopták.

A francia politikát támadó angol lapok abból az okból sürgetik Baldwin felvilágosító nyilatkozatát, mert ettől anyagot remélnek ahhoz az állításukhoz, hogy Baldwin legutóbb levett kalappal jelent meg Poincaré előtt, más szóval az angol miniszterelnök teljesen behódolt a mostani francia politikának.

Beavatott politikai körök úgy tudják, hogy a sajtó mindkét árnyalatát nagy csalódás fogja érni, ha Baldwin és Curzon elérkezettnek látják az időpontot arra, hogy részletesen nyilatkozzanak párisi megbeszéléseikről. Baldwin semmiképpen sem áldozott fel angol érdekeket vagy angol álláspontot, hanem bizonyossággal állítható, hogy egy Anglia szempontjából rendkívül fontos álláspont Franciaország részéről teljes méltánylásra is talált. Baldwin ugyanis félreértést nem tűrő módon kijelentette, hogy az angol kormány és angol nép semmiképpen sem engedik meg, hogy Franciaország bevonulása a Ruhr-vidékre és zálogpolitikája Németország feldarabolásához, vagy a Rajna-tartomány annexiójához vezethessen. Baldwin megértette Franciaországgal, hogy Anglia nem tűrhet Németország rovására semmiféle olyan hatalmi eltolódást, amely túlhaladja a versaillesi békeszerződés kereteit és hogy Angliának ebből a szempontból kell minden, a jövőben teendő intézkedést megvizsgálnia.

Mint hogy angol részről változatlanul azon az állásponton vannak, hogy a legjobb német termelő vidékeknek francia közreműködés mellett történendő tartós kiaknázása, avagy igazgatása nemcsak

gazdaságilag káros, hanem olyan bonvódmakhoz is vezethet, amely katonai beavatkozást vonhat maga után, Baldwin és Poincaré megbeszélése során nagy szerepet játszott az a kérdés, miképpen lehetne a nemzetközi pénzpiacon a német jóvátételi szolgáltatások részére jelentékeny kölcsönt fölvenni. Angol és amerikai körök bizonyosra veszik, hogy a Ruhr-megszállás, csupán Franciaország gazdasági érdekeinek szolgálatában történt és ezért a megszállás megszüntetése ellenében hajlandók a jóvátételi kölcsönök ügyét előmozdítani.

Bratianu miniszterelnök és Mosoiu tábornok Nagyváradon

A minisztertanács döntött a kormány újjáalakításáról — E hó 15-én nyitják meg a kamarát

A szombati tanácsülésen, melvről la-punk más helyén számolunk be. Bucico dr. polgármesternek táviratot kézbesítettek. A sürgönyt Mosoiu tábornok, közlekedésügyi miniszter küldötte és szövegében ez áll:

Vasárnap délután I. C. Bratianu miniszterelnök úr társaságában, különvontan Nagyváradra érkezem. Kérem, hogy megfelelően méltó és komoly fogadtatásban részesítsék a miniszterelnök urat. A miniszterelnök — úgymond a távirat — meg fogja tekinteni a csendőriskolát, a kadetiskolát, a várat és fogadni fogja azt a küldöttséget, mely a jogakadémiának egyetemné való fejlesztését kéri a miniszterelnöktől.

Egyébként — a Rador jelentése szerint — tegnap minisztertanács volt Bratianu Jonel miniszterelnök lakásán. A törvényhozó testületek elnökei előterjesztették azokat a szükséges intézkedéseket, amelyek a parlament ülészakájának megnyitásával aktuálissá válnak. A minisztertanács a parlament összehívásának idejét véglegesen október 15-ére állapította meg.

A kolozsvári görög keleti katedrális alapkövetési ünnepségén Bratianu miniszterelnökön kívül Banu, Cosma, Mosoiu és Florescu miniszterek is részt vesznek. A minisztertanács tudomásul vette, hogy az ünnepségeken Károly trónörökös is megjelenik. Kolozsvárról Bratianu miniszterelnök és Mosoiu miniszter Nagyváradra utaznak, majd részt vesznek több bihar-megyei község iskolaavató ünnepségein.

A legközelebbi minisztertanács kedden lesz, amelyen a parlament megnyitása-kor elmondandó trónbeszéd szövegét állapítják meg.

A Dimineata arról értesül, hogy a tegnapi minisztertanácscon végleg elhatározták a kormány újjáalakítását. Bratianu miniszterelnök ugyanis felszólította a kormány tagjait, hogy kollektíve mindannyian mondjanak le tárcájukról, hogy a kormány újjászervezését könnyebben ejthesse meg. A miniszterek tudomásul vették a miniszterelnök óhaját és még ma este értekezletet tartottak, hogy a lemondás formáját megbeszéljék. A lap szerint a kormánylista összeállítása a jövő hét szerdáján fog csak megtörténni, mivel a miniszterelnök csak akkor tér vissza a fővárosba.

A Dimineata ezen hírének ellent mond az a körülmény, hogy több miniszter már a mai napon elutazott a fővárosból.

9 Kedd 10 Szerda 11 Csütörtök
Nagy Endre
író és conferancier vendégtelepítette a
Bonbonniéreben

A Carmen női cipőgyár kiállítása

Egyszerű kis üzleti lap jelenti: a Carmen nagyváradai cipőgyár mintakollekcióját a város hölgyközönsége október 6. és 7-én a Derby (azelőtt Hungária) cipőgyár Ferdinánd király (volt Rákóczi) uti üzletének kirakatában megtekintheti.

Aki Nagyvárad ipari fejlődését az utóbbi években figyelemmel kísérte, az megállapíthatja, hogy a város vállalkozási tereimul szolgált olyan iparágaknak, amelyek az országban képviselve nincsenek. Csak egy példára hivatkozunk: a Carmen cipőgyárra.

Szerény keretek közt, egy Alexandri (volt Teleki) uccai szűk üzlethelyiségben kezdte meg a munkát három akaraterős férfi ez év januárjában. Stelner Jenő az egyik, egy negyedszázadon át a legelőkelőbb külföldi női cipőgyárakban, mint modelőr és gyárvezető sajátított el értékes tapasztalatokat. Hillinger Miksa mechanikai cipőgyárakban, mint igen jónevű vezető működött. A harmadik Katscher Adolf, aki több évtizeden át világhírű cipőgyárak képviselőjét látta el. Ezek a nagy koncepciójú, intelligens szakférfiak vetették meg a Carmen cipőgyár alapját és az üzem ma már 80 családnak ad kenyeret. A célt, amit a három alapító maga elé tűzött, el is érte: csakis női bál és luxuscipőket gyárt, amilyeneket eddig messze nyugati országokból ritkán hoztak a várad és erdélyi kereskedők. Selyem, vagy brokátcipők mind a munkának egy-egy finom, modern költeménye kerülnek ki a Carmen-gyárból, világszerte áron jóval alul. Tökéletes iparművészeti munka, amit a gyár végez, mert tulajdonosai tanították be a munkásokat és specializálásuk egyre tart.

Ennek a munkának meg is van a gyümölcse. A rossz pénzviszonyok ellenére a Carmen-gyár túl van halmozva megrendelésekkel.

Aki az ipari munka esztétikai élvezését is akarja, az nézze meg a Carmen-gyár mintakollekcióját.

Bacaloglu Helén a romániai fascizmusról

A romániai fascizmus szervezkedéséről elterjedt hírek kapcsán a „Nagyvárad” nemrégiben részletes interjút közölt Bacaloglu György ezredessel. Megírtuk akkor, hogy Bacaloglu György nővére, Bacaloglu Helén író, aki több, mint másfél évtizede Olaszországban fejt ki intenzív írói és publicisztikai működést és aki Mussolini közvetlen környezetéhez tartozik, a mozgalomhoz közel álló okokból Bukarestbe érkezett.

Most egyik kolozsvári laplársunk arról értesít, hogy Bacaloglu Helén asszony Bukarestből Kolozsvárra utazott. A lap munkatársának a nem mindennapi asszony az alábbiakat mondotta a román fascista mozgalomra vonatkozólag:

— A román fascizmus lényege a nemzeti felemelés, megtisztítása, úgy a nemzeti, mint faji szempontból. Ez a tisztító munka vonatkozik a gazdasági és politikai élet minden megnyilvánulására is. A nép ant-akarja, hogy szerényebb igényű emberekkel álljon vezetői kezében kerüljön a rorsa. Ifjakkal, akik kevésbé tapasztaltak a politika csinálásában, de lelkeikben élénkebb szelleműek, áldozatkészebbek, lelkesedéseik magasán járó s erős akaratú kívánják érvényesíteni Romániát, azokkal tehát, akik a népet, amelyből maga az ország áll, minden tekintetben áldozatkészebbek.

— Van-e antiszemita jellege a román fascizmusnak? — kérdezte az újságíró.

— Nincsen, de a nemzet konzerválásának minden jellegével rendelkezik és eltökélte szándéka minden ellen megvédeni, ami tudná vagy tudja életét, vérkeringését és szabadságát aláadni vagy veszélyeztetni.

— Milyen szemmel nézik a román fascisták az itt élő nemzeti kisebbségeket?

— A román állam keretében élő nemzeti kisebbségek nem tekinthetők másként, mint a civilizáció szemüvegén keresztül. Az államnak törvényei vannak, amelyek azt kívánják, hogy a priori tiszteljék azokat és ne vétsenek ellenük. A kisebbségeknek rendszerint rejtett érdekeik vannak (?), ami azt jelenti, hogy ellentétbe kerülnek az állammal, az államnak pedig létérdeke törvényeinek tiszteletét biztosítani.

DORIAN Filmszínház

Vasárnap Hétfő Kedd

Nagy Péter cáár

Monumentális történelmi dráma 5 felvonásban.

A főszerepben:

Emil Jannings
Bernhard Götzke
Dagny Servaes



Rendes helyárák!

Shampoo
a fekete fejjel
FEJMOSÁSHOZ A LEGJOBB
Vezérképviselő: „CHEMOSANA”
Brassó-Brasov, Uj-utca 27

NŐI FELÖLTŐK

gyermek kabátok és ruhák a leg-szebb kivitelben érkeztek.

Modell Áruház
Str. Vlahuta (Szent János-u.) 6.

Akik messze kerültek Nagyváradtól...

A két pólus a Mária királyné-ét egy mással szembenező oldalán: a Royal és az Emke még mindig ugyanaz... Csak az éjszakák változtak és az emberek. Hol van már Ady Endre s hol van az életbenmaradt fiatalos kedve, Juhász Gyula nyügsz keservei és Dési Alfréd, a hódító színész parancsnoki hangja, mely gránát erejével robbant neki a hitelező főúr okvetlenkedésének? Hol van már a szép Szentgyörgyi Márta, akit oly kegyetlenül kintott szerelmes szíve s a nyers, urlovas báró? És Étsy Emma, a hideg, korrekt szépség, akinek csodálatosan tág pupillái annyitunkat büveltek színpadról, ha a halálosan szőke reichstadti herceget alakította?! És hol vannak az idők, amikor Major Sicu öt koronáért rajzolta az ügyvédek a Royal márványasztalánál, vagy a még régebbi napok (pardon, éjszakák!) amikor a pincér kockás pléddel takarta vállainkat, ha hajnaltájban az Emke-terasszon fonottvessző karosszékekben vitáztunk neohellenizmusról, Holnapról és Nietzsche-ről, egy nagytudású, lelkes fiatalemberrel, a holnapos Manojlovich Theodorról?

Bizony az idők nincsenek sehol. Csak az emberek élnek még s az emberekben az emlékezet. Néha-néha hír jön felőlük, vagy maguk üzennek a régi Váradnak. Most Major... most Manojlovitch...

Major Henrik újabb sikerei Amerikában

Major Henriket, az európai hírnév magaslatairól néhánynapra közénktért fiút tavaly ősszel ölelte magához forrón Nagyvárad. Akkor is már a Telegraph és Graphic mesébe illően fizetett munkatársa volt. A barátai azt mondták, olyan magasan van már, hogy többre nem is viheti. Majort blántotta kissé a megállapítás. Nem szólt rá semmit, elutazott Nagyváradról s körülbelül egy évig hirt sem hallatott magáról. A napokban aztán megküldötte egyik ismerősének a „Circulation” című amerikai illusztrált lap legutóbbi számát s több amerikai nagy napilapot. A lepedőformájú newyorki lapokban egész oldalak vannak tele Major karikaturáival. A „Circulation” pedig az itt reprodukált Major-álmon s a zseniális magyar rajzoló fotográfiáján kívül alábbiakban nyújt beszámolót Major jelentőségéről, mint „Az európai karikaturisták királyáról”:

„A karikatura világában Major a legújabb sensatio. Az amerikai újságoknak dolgozó karikaturisták között Major mint a legünnökölt csillag jelenik meg. Két hónap óta úgyszólván naponta jelennek meg a „New-York Amerikan”-ban Major mesteri karikaturái s azóta a Row-parkban épügy, mint a Broadwayn állandó szóbeszéd tárgyát képezik. Bármerre fordul meg az ember, mindenütt azt kérlik, ki ez a Major?”

Major Henry (szívesebben veszi, ha Harry-nek nevezik) 33 éves magyar ember. Rajzoló képességét már a középiskolában fedezték fel, amikor egy igen udvarias, komoly francia tanárját úgy rajzolta le, hogy cilinderjéről egy menyasszonyi fátyol csüng le és a menyasszonyt csokrot ő tartja a kezében.

Fiatal korában Budapesten tartózkodott, majd Bécsbe ment, ahol kitűnő munkái méltó feltűnést keltettek. Bécsből Amsterdamba tette át székhelyét, ahol a „Telegraph” című újságnál dolgozott és ahol a világ politikai kitűnőségeivel és színházi előkelőségeivel jött érintkezésbe. Innen átment Londonba, ahol rajzai a Graphic-ben, Bystanderben és más illusztrált újságokban jelentek meg. Ezenkívül Major különböző időben Berlinben és Párisban is dolgozott elsőrendű újságoknál és mindenütt fényes sikereket ért el. Major már gyermekkorától álmodozott arról, hogy az Egyesült Államokban jöjjön, azonban csak a legutóbbi tavasszal tudta álmát megvalósítani.

Amint Major kijelenti, tanulmányai-ban fel akarja ölelni az Egyesült Államok életének minden egyes vonatkozását. Különösen pedig — komikus oldaláról fogva fel mindent — és épen ez az, amelyben olyan nagy mester. Rövid ittartózkodása alatt New-Yorkban élő politikai és más nagyságoknak képeit rajzolta már le a „New-Yorki Amerikan” című lap számára.

A meleg juliusi napok után Majornak egy sajátságos álma volt, amelyet a mellékelt képen gyönyörűen rajzol le. A művész egy ceruzához kötve álmodja ma-

tészet iránt azonban itt marasztották a történetesen akkortájt meginduló Holnap-mozgalom sodrában. Manojlovitch négy éven keresztül irt s fordította Ady, Dutka, Emőd, Juhász Gyula verseit szerbre, németre. Nagyváradról budapesti magyar és bécsi német lapokba küldöztette essayit, versfordításait. Testtel-lelekkel a Holnap ügyének szentelte idejét, majd pár évvel a háború kitörése előtt Münchenbe, később Baselbe ment, ahol egyetemi magántanárnak nevezték ki. Mindenütt, ahol megfordult, fanatikusan hirdette a kis nagyvárad irodalmi csoportosulása eszméit s hogy ma Ady és Babits nemcsak magyar, de európai ralációban is első-



gát, amint azok igyekeznek őt lerajzolni, akiket ő azelőtt rajzokkal megölt. Itt találjuk ezek közt Kiplinget, Poincarét, Schawt, Lloyd Georget, Hall Caint és Otto Kahnt. Major olyan tekintettel méri végig őket, mintha egy Ruhr-vidéki német őrnagy volna. Major már több nemzet királyát, herceget rajzolta le s ahol csak megfordult, mindenütt úgy hívják Majort: „a félperc alatt rajzoló mester.”

Major Henrik tehát befutott a világ elismerésébe. Nem kevésbé érdekes azonban az a karrier sem, amit a tizenöt évvel ezelőtt Nagyváradról kirobbant magyar költői reformáció egyik szerb születésű tagja, Manojlovitch Theodor befutott.

Belgrádban folytatódik a nagyváradai „Holnap”-Társaság.

Manojlovitch Theodor 1908-ban Nagyváradon keresztül akart Budapestre utazni. Ugy volt, hogy a magyar fővárosban beiratkozik a jogi fakultásra. Olvasmányai, intenzív érdeklődése a modern kö-

rendű költővé öklözhatték magukat, az elsősorban Manojlovitch érdeme.

Az előkelő szerb származású író sorsáról a háború kitörése óta a legutóbbi időkig jóformán semmit sem tudtak nagyváradai ismerősei, jóbarátai. Tavaly a Pozsonyban megjelenő „Tűz” című folyóirat hozott tőle, mint az új szerb lyra legerősebb reprezentánsától több versfordítást. Most végre egy régi jóbarátjához irt leveleiben Manojlovitch is követlenül jelentkez azok között az elszármazottak között, akiket történelmi hányattatások vetettek messze Nagyváradtól.

Megírja Manojlovitch, hogy a háborút mint szerb katonatiszt harcolta végig. Olaszországból, ahol a világégés első esztendejében élt, művészettörténelmi tanulmányokba mélyedve, 1916 tavaszán hajózott Korfuba rendkívül kalandos körülmények között.

— „A német tengeralattjárók már nagyban dolgoztak a zafiros Jóni-tengeren — számol be a költő s távol és mégis oly

vészesen közel kísértettek engem az osztrák akasztófák.

Békekötés után Manoilovitch inténdása lett a belgrádi Nemzeti-színháznak. Ebben az előkelő pozícióban sem tudja megtagadni régi váradi emlékeit. Ezerkilencszáztizenkilencben ugyancsak „Holnap” címen részben az ő kezdeményezésére alakult Belgrádban a fiatal szerb költőknek egy nagy jövőre hivatott csoportulása. A nagyváradi Holnap, átélve egy világháborút, átélve országok felfordulását, ime más nyelven, mint egy csodás virág — nyílik tovább Belgrádban, szerb költők ajkain. S a belgrádi Holnap legjobb eredménye éppen Manojlovitch Theodor költeménykötete, ami tavaly szeptemberben jelent meg „Ritmovi” címen.

— „Ebben a könyvemben — írja Manojlovitch — azt hiszem, sikerült valamit megmentenem abból a „menekülő-életemből”, aminek legjobb stációja mégiscsak Nagyvárad volt. Váradot illeti bennem a sokszor feltörő Rimbaud-i sóhaj, hogy volt nekünk is egy ifjúságunk, amely érdemes, hogy aranylapokra iriák.”

Ezt izeni vissza az Emke teraszára, a megváltozott arcú Bémer-térre egy ember, aki Váradtól Belgrádig, ezerkilencszáztiztől huszonháromig, vérözönön, világégesen keresztül is költő és Várad szerelmese maradt.

Különben pedig Manoilovitch legújabb könyve — egyelőre csak szerbül — a napokban szintén megjelenik Belgrádban. Ez a könyv a modern európai költészet kifejléséről szól s benne részletesen van felölve a magyar költészet is, Ady Babits, Juhász Gyula és Kassák Lajoson keresztül.

Ady Lajos, Ady Endréről

A költő első teljes életrajza.

Irta: Kardos Albert.

Alig van nehezebb és kényesebb írói feladat, mint híressé vált hozzánk tartozóval foglalkozni, mint egy nagy név viselőjének, akihez bennünket közeli rokonság fűz, életét megírni. Az ilyen feladatnak az útja tele van nyílt és rejtett gödrök veszedelmeivel, amelyekbe sokkal könnyebb beleesni, mint azokat kikerülni. A legfőbb veszedelem az, hogy akarva, nem akarva nagyon is előtérbe toljuk magunkat, hogy a könyv sorai és lapjai között magunk emelkedünk a mű hősnéinek polcára, folyton ott járunk-kelek, beszélünk a tulajdonképpen hőssel mellett, ha kell, ha nem kell. Nem kisebb veszedelem származik a rokoni elnézésből és gyöngédségből. Könnyen arra sodorhatjuk magunkat, hogy a hős kisebb hibáit, apró fogyatkozásait elhallgassuk, szóval, hogy fényképének foltjait és szeplőit retussoljuk. Még inkább hajlunk arra, hogy hősünk nagyságát fokozzuk, jelentőségét túlozzuk, hogy személyét dicsfénybe vonjuk, már csak azért is, hogy a fényugarakból minél több esék ránk is.

Ady Lajosnak dicséretére elmondhatjuk, hogy testvérbarátjáról írott könyvében kikerülte ezeket és a hasonló veszedelmeket; a testvéri szeretetet, a családi büszkeséget oly foku tárgyilagossággal és oly mértékű elfogultlansággal párosítja, amilyen ritka történetírásban található és még ritkább életrajzíróban. Nemhogy csodaemberré, de még csodagyermekké sem teszi bátyját, hanem elmond róla jót-szót, szépet-rútát, bemutatja erejében (mondjuk erényében)-gyöngeségében, főlátva úgy, hogy Ady Endre valóságos élő emberként áll előttünk, nem pedig a képzelet természetfölötti szülötte gyanánt.

Azt hiszem, ennek a realitásnak, en-

nek a célzatlanságnak köszönheti a könyv a maga legnagyobb értékét: az érdekességet. Ez a mű az első szavától az utolsóig — még az előszót is beleértve — vonzóan érdekes olvasmány, a melyet oly szívesen végigélvez az ember, akár egy gazdag cselekvényű, élénk előadásu regényt.

Érdekessé elsősorban maga a hős, Ady Endre teszi Ady Endre költői értékéről még ma is megoszolnak a vélemények és talán sohasem fognak egységre jutni. De irodalomtörténeti jelentőségét el nem ismerni, a magyar költészetre külsőleg-belsőleg tett, szinte fölmérhetetlen hatását be nem látni: ahhoz irodalmi és nyelvi vakság szükséges. Hiszen Ady Endre a magyar irodalomtörténetben egyenes utódja azoknak a nagyoknak. Bessenyeinek, Kisfaludy Károlynak, Petőfinek, akik új áramlatba sodorták a magyar nyelvet és költészetet, akik forradalomba vitték a magyar lelkeket. Hogy ez a legújabb áramlat helyese vagy nem, hogy az Ady-forradalomnak vannak-e lesznek-e Petőfihez hasonló vívmánya, arról lehet vitatkozni, de magát a tény, a nyelvi és irodalmi nagy átalakulás tényét nem szabad letagadni. Az is kétségtelen, hogy Ady új iránya, költői forradalma éppen úgy megelőzte a Károlyi-féle forradalmat, mint Kisfaludy Károly ujitásai a Széchenyi-reformjait, mint Petőfi szabadságköltésze a Kossuth-szabadságharcát. S talán nemcsak megelőzte, hanem utját is egyengette, ami azt jelenti, hogy Ady személyét, életét a XX. századnak magyar politikai életéből sem lehet kikapcsolni, tehát Ady személyét és életét már csak ebből a szempontból is fokozott figyelem illeti.

Ki és mi volt ez az ember, aki elindult az Értől és eljutott az Oceánig, aki született egy istenháza mögötti falunak nádfeleles házában és akit Budapesten a Nemzeti Múzeum lépcsőházából, a Jókai ravatala helyéről temettek? Erre a nagy kérdésre Ady Lajos csak felerészben felel meg, bátyjának csak külső élete körülményeit adja elő, csak eseményeket beszél el, a gyermekkor, a diákévek, az ifjúsági válságok, a férfi küzdelmek eseményeit, csak leírásokat nyújt testalkatáról, arcáról, szeméről, jó és rossz szokásairól, életéről, érzelméről és pusztító szenvedélyeiről, de lelki elemzésbe nem bocsátkozik, költői értékeléstől, Ady Endre költészetének esztetikai méltatásától távol tartja magát, még pedig szándékosan. De amit magára vállalt, az elbeszélést, a leírást, az életadatokat az összehordását, a jellemző vonásoknak, az érdekes apróságoknak az egybegyűjtését, azt kitünően elvégezte s amint már kiemelt, pártatlansággal, elfogultság nélkül.

A műnek tartalmi kivonatát adom, vagyis Ady Lajos nyomán itt egy sűrített életrajzot készíteni: nem az ismertetés keretébe való feladat, azonkívül kárba vesztett munka is volna, mert ami a kivonatba belefér, az Ady Endréről ugyis köz tudomásu dolog. Egy pár jellemző apróságot azonban hadd válogassak ki a közzül, a könyv gazdag mozaiktartalmából. Endre, akit különben Andrásnak kereszteltek és akinek keresztlevelébe csak később került az Endre név, — vékony, gyöngygyerek volt kicsiny korában; egyik nagynénje, Kabayné, akinek házában született, úgy akarta erőre kapatni, hogy titokban egy-egy pálinkás pohárral bakator-bort itatott meg vele. Ki tudja, vajon nem ezekből az erősítő pohárkákból fakadt-e a költőnek későbbi leküzdhetetlen gyöngesége az alkohol iránt?

Nem kevésbé érdekes Tisza Istvánnal való jelenete. Ady Endre Párisba készült, maga is vágyott oda, Léda is vonzotta.

Utjára tanulmányi ösztöndíjat kért a magyar miniszterelnöktől, aki rendelkezett hirlapíróknak szóló ösztöndíjakkal. A miniszterelnök akkor éppen Tisza István volt, aki határozottan megtagadta a kérést. Hogy Tisza a kérést kinek tagadta meg: a kissé hetyke fellépésű ifjunak vagy a Tiszák lapjától, a Szabadságtól, az ellenzéki Nagyváradi Naplótól, a pártolt, radikális hajlamu hirlapírónak, azt nem lehet megállapítani, de az kétségtelennek látszik, hogy ez a barátságtalan fogadtatás végleg a radikálisok, az engesztelhetetlen Tisza-gyűlölők táborába sodorta Ady Endrét.

Ady Endre pályája nem mindig töretlenül egyenes vonal és politikai magatartása sem állandóan azonos álláspont. Az életrajzíró elfogultlansága akkor került legerősebb próbára, mikor Ady-nak egy-egy irodalmi kisiklását vagy politikai ballépését kell ismertetnie. Az irodalmi kisiklások között a legemlékezetesebb és Ady Endrére nézve a legkeserveesebb volt a „Duk-duk”-cikk, amelyet az „Új Idők”-be írt (1908) és amely nem volt egyéb, mint saját híveinek, a „Nyugat” táborának — legalább is hálátlan hátbatámadása. Ady Lajos elég részletesen foglalkozik a „Duk-duk”-afférrel, annak az évnek a legnagyobb irodalmi botrányával és nem nagyon szépi bátyjának ezt a magáról való megfélemlését.

Az életrajz még tárgyilagossabb, mikor Adyról, mint politikusról beszél. Nem hallgatja el, hogy Ady körülbelül egy évig a darabont-kormány sajtóirodáját szolgáltatta és még kevésbbé titkolja, hogy Ady személyes barátság és politikai együttérzés fűzte a magyar radikálizmus és szociáldemokrácia vezető embereihez: Jászi Oszkárhoz, Garami Ernőhöz és még inkább ez irányoknak irodalmi és művészeti harcosaihoz: Biró Lajoshoz, Hatvany Lajoshoz, Reinitz Bélához, Révész Bélához, és még sok máséhoz, akik ma majdnem mindannyian Magyarországon kívül élnek, ha nem is hivatalos száműzetésben, de több, mint önkéntes emigrációban.

(Folytatjuk.)

eredeti angol

Öltöny-,

Felöltő- és

Téli kabát

szövetek érkeztek.

Horbácz ur! szabóhoz

Gen. Mosola (Merey M.)-u. 4/a. sarok üzlet.

Saját érdekében keresse fel

Hajnal és Rózsa

áruházát, J. Vulcan (Nagy Sándor)-u. 1.

Női szövet, kabát posztók, valódi rumburgi vásznak, damasz asztalneműk, finom siffonok, vásznak, bélésszövetek, függöny és ágyszerítés selyem „Tuszor” és ezerféle cikk érkezett. Nagy rektár psplanokból

Női bőr- és kötött keztyűk

Bőr kalapok, jumperek és női harisnyák nagy választékban érkeztek az

Old-Englandba.

DARVAS speciális kötött áruház
Az őszi és téli időny összes újdonsággal raktárra érkeztek.

„Április 20“-ucca a Kolozsvári utból

Ujból az Artibus-ügy — Beszüntetik
a kapualatti üzleteket

Szombat délelőtt rendkívüli ülést tartott a város tanácsa. A tárgyalások fő programja a Kereskedelmi Csarnoknak a cégtábla ügyében beadott felebbezése lett volna, de tekintettel arra, hogy egyéb adminisztratív ügyek lefoglalták a tanács idejét, a fontos kérdés elintézése a legközelebbi tanácsülésre maradt.

Kőszeghy József főmérnök ezután az „Artibus“ vállalat műcsarnokának ismeretes ügyét referálta. Már hónapokkal ezelőtt, — jelentette a főmérnök — a prefektus átiratban felszólította a vállalatot, hogy tizennégy nap alatt kezdjék meg az építést és azt legkésőbb ez év október 31-ig fejezzék be. A vállalat azonban nem kezdte meg az építkezést és most már bizonyos, hogy e hónap végéig nem készül el. Tekintettel arra, hogy a vállalat nem tudott eleget tenni kötelességének, kéri, hogy a város utasítsa a vállalatot, záros határidőn belül bontsa le a már kész épületeket és a közteret rendbe hozva adja át a városnak. A szerződés be nem tartásáért nagyobb kártérítést követel a főmérnök. Esetleg a város vegye a kezébe az ügy rendezését. A tanács elhatározta, hogy ez irányban megkezdik a tárgyalásokat.

A magunk részéről nem tudjuk megérteni, hogy minden áron, miért olyan sürgős éppen ez a kérdés Kőszeghy főmérnöknek. Végére is az „Arbitus“ vállalat — melynek eddig is horribilis pénze fekszik az építkezésben — meg fogja találni az útját és módját annak, hogy megfelelő anyagi erők mellett a szükséges építkezésnek még aránytalanul kis részét tető alá hozza. Viszont — tekintettel, hogy ez esetben kulturális célról van szó — a főmérnök éppen úgy, mint a város egy kis türelemmel lehet még. Egy ilyen célú kulturális intézményre — amit az „Arbitus“ építői célul tűztek ki — a városnak feltétlenül szüksége van, éppen ezért a vállalat megérdemelné, hogy valamilyen feltétel mellett a várostól segítséget kapjon és nem szorító végzaturát.

Ezután dr. Mangra főügyész javasolja, hogy a volt Kolozsvári-út felső részét a mostani Strada Clujului „Április 20“ utcára kereszteljük, vagyis arra a dátumra, amikor a román hadsereg bevonult Nagyváradra. A tanács egyhangúlag elfogadja a javaslatot.

Kőszeghy főmérnök bemutatja az új házszám-táblák elkészítésére kötött szerződést. Azt tudomásul veszik.

A Piata Mihail Viteazul (volt Nagypiac)-téren, ahová a Kispiacot áthelyezték, tizenkét fabódét építettek a városi tanács beleegyezése nélkül. Tekintettel arra, hogy ezek a bódék helypénzt nem fizetnek és hogy a piac új beosztása mellett úgy sem maradhatnak ott, utasítsa a tanács a bódé tulajdonosokat, hogy a bódékat azonnal bontassák le. A tanács ezt sürgősnek találta és az azonnali intézkedést rendelte el.

A főmérnök referálása szerint a Bulew Regele Ferdinand (volt Rákóczi-út) legtöbb házában a kapualjában bazárokat és élelmiszer-árusítást rendeztek be. Ez nemcsak tűzbiztonsági, de közegészségügyi szempontból is káros. A tanács utasította a főmérnököt, tegyen azonnal intézkedést, hogy a tanács engedélye nélkül felállított kapualatti üzleteket azonnal szüntessék be.

Dejeu Péter kulturtanácsos bemutatja a városnak Parlagi színigazgatóval megkötött szerződését. A szerződést tudomásul veszi a tanács.

Ezután az új városi taxák ügyében a

pénzügyi bizottság által hozott javaslatot olvasta fel Benedek pénzügyi tanácsos és azt javasolta, hogy a kereskedők lakbérilletékét a nem luxus-áru eladó kereskedőknél 10 százalékra szállítsák le.

Bucico polgármester ezt helyesli, mert mindég azt a szempontot kell szem előtt tartani, hogy a kisegisztenciák életfeltételeit biztosítsák.

Mangra főügyész álláspontja viszont az, hogy úgy sem a kereskedőt sújtja ez a taxa, mert a kereskedő áthárítja a terheket a fogyasztó közönségre.

Benedek pénzügyi tanácsos: de ez által megint csak a drágaság lesz nagyobb.

A tanács utasította a pénzügyi tanácsost, tegyen külön javaslatot, hogy melyik üzletágakat akarja előnyösebb taxával adóztatni

Váradra hozták a püspöki rezidencia tolvajait

Tegnap kísérték át Kolozsvárról Nagyváradra a püspöki rezidencia tolvajait, Kovács Sándort, Juhász Józsefet és Üveges Máriát. Kovács Sándor vallo-másában előadta, hogy a püspöki rezidenciában mint szolga volt alkalmazva, de onnan a múlt hónap 29-én elbocsájtották. Amikor az állásából elengedték, találkozott Juhásszal, aki régebben szintén szolga volt a rezidenciában. Egy este belopóztak a rezidencia padlására. Juhász ledobálta a ruhaneműket és az egészet Kolozsvárra vitték. Első alkalommal csak két inget és két törülközőt adtak el. Azután letartóztatták őket.

Juhász kijelentette, hogy részt vett ugyan a megbeszélésen, de a lopásban semmi része. Azt beismeri, hogy régebben ruhákat és fehérneműt lopott a rezidenciából és azt eladta.

A kihallgatás során megállapították, hogy Üveges Máriának semmi része sincsen a lopásban, éppen ezért azonnal szabadon bocsájtották.

Kövári Sándort és Juhász Józsefet tegnap átkísérték az ügyészségre.

Nem foglalkozott a tanács a cégtábla-adóval

Küldöttség Hodor prefektusnál

A sérelmes cégtábla-adó ügyével a szombati rendkívüli ülésen foglalkozott a tanács. Benedek Aladár pénzügyi tanácsos felolvasta a Kereskedelmi Csarnok által beadott felebbezést, azonban a döntés a legközelebbi tanácsülésre maradt.

Különben a sérelmes adó ellen az érdekeltek minden rétege tiltakozik. Tegnap dr. Popper Ákos a Kereskedelmi Csarnok elnöke és dr. Fried János titkár felkeresték Hodor Viktor prefektust és előtte feltárták azokat a súlyos következményeket, amelyek a pénzügyi bizottságban elfogadott javaslat keresztülvitele a nagyvárad kereskedőket és iparosokat érinti.

A prefektus kijelentette válaszában, hogy az idegen karakter alatt sem a betűt, sem a nevet nem értik, hanem csupán a keresztnév elhelyezésének sorrendjét. Tehát idegen karakter a felírás így: Kiss István, ellenben nem idegen karakter, ha Stefan Kiss irnak.

A küldöttek tudomásul vették a prefektus választát és kijelentették, hogy széleskörű akciót indítanak a törvényintencióinak meg nem felelő végrehajtása ellen.

* Utlevél és iskolai igazolvány képeket legolcsóbban, leggyorsabban készít Mimosza fényképészet Kapucinus-u. 4. Str. Saguna.

Budapest leghiresebb zenekara a Palaceban

A Palace kávéház világvárosias stílust és hangulatot árasztó újonnan átalakított, színes enteriőre a kezdődő őszi szezon szenzációját hozza a tulajdonosok áldozatkészége folytán. Az uri társaságok legkedvesebb találkozóhelye volt mindig a város eme legimpozánsabb kávéháza és a helység Erdélyszerte jócskán hírnevét öregbítik a tulajdonosok most, amikor Budapestről lehozták Kozák Dávidot és fiát Istvánt. A budapesti országos zenekarhangversenyen az első díjat, a nagy aranyérmet nyerte el Kozák Dávid nemrégiben zenekarának nagyzerű játékaival és elsőrangú primási művészeivel. Kozák István pedig a budapesti zenekadémián szerezte meg művészi kvalitásait és külföldön a legnagyobb sikereket aratta eddig is hangversenyein.

A híres és művész zenekar lezerződöttetése elsőrangú zenei esemény a városban, mert hiszen a közönség a legkényesebb igényelt kielégítő és nívósan gyönyörködtető szórakozáshoz fog jutni. Kozák Dávid képességeit mi sem bizonyítja jobban mint az, hogy Mária királynőnek kedvenc cigányprimása, aki az ideiglenes meghívást kapott az udvarhoz Szibériába és csak a betegsége gátolta abban, hogy elmeheessen. Kozák Dávid és fia István zenekara iránt a közönség körében érthető felcsigázott érdeklődés nyilvánul meg, aminek bizonyítéka, hogy az asztalokat tömegesen jegyzik előre.

Vasárnap Hétfő Kedd

POGROM

vagy a

VÉRVÁD

LEGENDÁJA

izgalmas dráma 8 felvonásban az orosz zsidók életéből

az „APOLLO“
mozgósính.-ban

Szülők figyelmébe!

Gyermek hatónyál, a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig, ugyancsak minden kézmű-, rövidáru- és női divatcikkek olcsó szolid árban beszerezhetők

Földesné, Vlahuta (Szt./János)-u. 2.

9

Kedd

10

Szerda

11

Csütörtök

Nagy Endre

író és conferancier vendégfellépte a
Bonbonnièreben

„CARMEN“

Megnyílt! Megnyílt!

Hölgyfodrász és Maniőr Szalon, Piata Unirii (volt Szent László-tér) 5. ik szám alatt. Hajmunkák, Parókák, Illatszerek

Costüm, felöltő és öltöny szövetek.

Szőnyeg-függöny plaidek és paplanok. „Schroll“ Schiffonok, vásznak, asztalneműek.

Fehérnemű és BABY-kelengyék. Rövidáru és szabó kellékek beérkeztek.

Perzsaszőnyeg szövőde

Szővő, valamint leszvő és felvető fonalak nagy választékban

Eladás nagyban és kicsinyben

CZILLÉR IMRE nagyáruháza

HÍRONSÁGOK

V. POLLERMANN ARANKA

hegedűművésznő ma, vasárnap este 9 órakor tartja meg a Kereskedelmi Csarnokban a klasszikus és briliáns technikájú műsordarabokból álló hangversenyét.

* **A protestáns egyesület közgyűlése.** A Protestáns Jótékony Egyesület 1923 október 7-én, (vasárnap) délután 5 órakor, a ref. tanítónőképző intézet dísztermében közgyűlést tart. Tárgy: az árvaház megnyitása. A közgyűlésre a tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

* **Cégjegyzési értesítés.** A „Nagyvárad” augusztus 8-iki száma közölte, hogy a Kirschner et Co. nagyváradai szállító részvénytársaság főtisztviselője, Kesztenbaum Zoltán ur részére cégjegyzési felhatalmazást adott. Ez a megbízatás most, a cég igazgatósága részéről formálisan is keresztülvitetett.

* **Sztrájkol a kolozsvári román opera.** A kolozsvári román opera állandó gazdasági válság előtt áll. A szölisták és a kórus tagjai sem szeptemberre, sem októberre nem kapták meg a fizetésüket, ami a személyzetet annyira elkésztette, hogy tegnap az Aida előadása előtt kimondták az általános sztrájkot és határozatilag mondták ki, hogy mindaddig nem játszanak, amíg összes kívánságaikat nem teljesítik. Különösen elszomorító képet nyújt az amugy is nyomoruágos helyzetben levő karszemélyzet, amelynek tagjai valósággal éhínség előtt állanak. A sztrájkoló opera személyzete abban bízódik, hogy Károly trónörökös és a kormány tagjainak kolozsvári tartózkodása idején sikerül a válságba jutott opera helyzetét megmenteni és a tagoknak a fizetést kiutaltatni.

* **Filmkiállítás Olaszországban.** Turinban nemrég zárult be az ideai filmkiállítás, amelyen 200 bemutatott film közül az első díjat, nagy arany érmet és díszoklevelet a „Nagy Péter cár” című monumentális történelmi dráma nyerte el. A hatalmas filmet ma mutatja be a Dorian Filmszínház.

* **Kath. Legényegylet háziestélye.** Vasárnap, 7-én tartja az egyesület szokásos háziestélyét 9 órai kezdettel, melyre ismerőseit, tagjait ez uton hívja meg a rendezőség.

* **Uj pap Biharban.** Megírtuk a napokban, hogy Szentkirályi Zoltán, bihari román. kath. plébános lemondott állásáról és nyugdíjaztatását kérte. A püspökség elfogadta a plébános lemondását és helyébe Jávory István bodonosi plébánost nevezte ki. Még tegnapig is úgy volt, hogy sikerül Szentkirályit maradásra bírni, azonban a betegeskedő plébános megmaradt elhatározása mellett, öregségére s betegségére való hivatkozással. Papiuk visszamaradását kérte a bihari román. kath. egyházközség többsége is és küldöttséget mentesztettek egyrészt a plébánoshoz, másrészt az aulához, hogy visszamaradásra bírja papiukat. Mindez azonban Szentkirályi Zoltán akaratán megdőlt. A bihari pap nyugdíjba vonul. A harc, amit néhány hive indított ellene, alapjában azért, mert az egyházközség birtokát annak idején nem nekik adta el, hanem más odaváló gazdának, egy év után befejezést nyert. Bizonyos, hogy a bihari kath. papság egyik legmarkánsabb, legtekintélyesebb alakja hagyja ott a szószéket, sokoldalú betegség, akinek a mult politikai történetében nevének s akinek, mint minden kiváló egyéniségnek, hive és ugyanannyi ellensége volt. Bihar község lakossága felekezetre való tekintet nélkül fog illő búcsút venni az öregedő plébánostól, aki évtizedekig egyik vezetője s a katolikusoknak szerető, megértő atyai pásztora volt.

* **Milliók egy filmért.** Jannings Emil, a váradai közönség előtt jól ismert filmszínész 3.000.000 lírát kapott Mussolinótól, az olasz diktátortól egy szerep eljátszásáért. Jannings ma a „Nagy Péter cár” című monumentális történelmi filmben egyik legkiválóbb alakítását mutatja be a nagyváradai publikumnak a Dorian Filmszínházban.

* **Felhívás a hadiözvegyekhez és hadirokkantakhoz.** A legénységi állományba tartozó hadirokkantak, hadiözvegyek, kik nyugdíjat élveznek és a f. évi október, november és december havára esedékes nyugdíj kifizetési jegyzék aláírása végett f. évi szept. 15-től a mai napig a General Mosoiu 8. sz. alatt levő városi hadsegélyző hivatalban nem jelentek meg, felhívtnak, hogy okt. 10-ig feltétlen jelenjenek meg. Meg nem jelenés esetén az aláíratlan tételek a jegyzékből töröltetnek és csak az 1924. évi I. negyedre vétetnek újból jegyzékbe. *Oficiu de Ocrotire Orasulu.*

* **Egyházi ünnepek Érmihályfalván.** Az érmihályfalvai román. kath. templom építésének husz éves évfordulóját ünnepekké keretében ünnepli meg a község lakossága. Ez alkalommal lesz az első búcsú a községben és ugyancsak akkor fogják leleplezni egy német szobrász által faragott Mária szobrot, amelyet a község kétezret meghaladó lakossága közadakozásból vásárolt. A szoborhoz, amely a lourdesi Mária másolata, Katona Ferenc ottani építész kőbarlangot épített a templom udvarán. Érdekes megemlíteni, hogy Érmihályfalván a templom építésekor a papnak csak 23 áldozó hive volt, míg most az áldozó hivek száma jóval felülmúlja a kétezret.

* **Klasszikus koncert.** Beethoven, Csajkovszky, Meyerbeer csodás muzsikájával kíséri a Dorian Filmszínház kitűnő zenekara a „Nagy Péter cár” című monumentális történelmi filmet.

* **Eljegyzés.** Szilágyi Ferenc eljegyezte Jónás Ilonkát.

* **Szüret az Érmelléken.** A szüret a nagyváradai szőlőkben október 8-án kezdődött. Az Érmelléken azonban, tudóstónk jelentése szerint a szüretet általánosan megkezdették. Az eredmény mennyiségileg is igen jó, minőség szempontjából pedig minden várakozást felülmúl. A nagytermelők a mustert 6.50 leis ajánlatokat kaptak már. A kistermelők is aránylag nagyobb árakat értek el az új borra, mint a mult évi, még mindenféle nagy tételekben heverő óborokra. Különösen keresett az Érmellék híres bora, a delavaré, amelynek szüretje mindenféle befejezést nyert.

* **Házasság.** George A. Petre román író, a Cele Trei Crisuri főszerkesztője és Kiss Pipi, Kiss Ida író nővére vasárnap délután 6 órakor tartják esküvőjüket az Egyesülési-téri (Szent László) gör. kel. templomban. (Minden külön értesítés helyett.)

* **Szabó-munkások figyelmébe!** Folyó hó 8-án, hétfőn este 7 órakor rendkívüli taggyűlést tartunk, melyre kérjük az összes rokonszámak pontos megjelenését, úgyszintén a borbélymunkások megjelenését kéri a Vezetőség.

* **A német márka zuhanása** dacára sem csappant meg a film iránti érdeklődés. Berlinben egyszerre 10 nagy mozgyszínház játsza most a „Nagy Péter cár” monumentális történelmi filmet, amelyet Nagyváradon kizárólag a Dorian Filmszínház mutat be.

* **V. Ulrich G. képkiállítása** még csak hétfőig lesz nyitva a Kereskedelmi Csarnok zöld termében. Ulrich képeit nagyon olcsón bocsájtja áruba, mert e hó végén egy német expedícióval Indiába indul. Az európai hírók festő kiállítására ismételt felhívjuk a műértő közönség figyelmét.

* **Esernyőket legolcsóbban** Blumnál.

* **Hölgyek érdeke felkeresni** Str. Coloman Rimanóczy Kertész Reklám nődivat, szövet, selyem, vászon-üzletét, mert ott az árak olcsóbbak, mint bárhol.

* **Nagyváradai Atletikai Club** folyó hó 7-én vasárnap d. e. 10 órakor a városháza kistermében fontos választmányi ülést tart.

* **Szabászati szakiskolában** esti tanfolyamra még néhány tanítvány felvételt. Beiratkozni lehet naponta d. u. 2-8 óráig Orbán Sándornénál. Strada Francisc Deák (Deák Ferenc-utca) 2. II. Andrány palota.

* **Orvosi hír.** Dr. Antal Miklós orvos, a munkásbiztosító pénztár Ujváros déli kerületének orvosa Piata Unirii (Szt. László-tér) 16. sz. alól Str. Jorga (Zöldfa) 21. sz. alá költözött. Kétfénykezelés.

* **Székrekedés.** A budapesti egyetem belorvosi klinikájának jelentéséből kitűnik, hogy a Ferencz József keserűvíz biztosan és fájdalom nélkül hat, s ezért aranyeres bántalmaknál is ajánlható. 1.

* **Villanyvilágítás az érmihályfalvai állomáson.** A nagyforgalmu érmihályfalvai határállomást a C. F. R. villanyvilágítással látja el. Kolling Árpád főmérnök tervei szerint az egész pályaudvar világítását villanyra rendezték be. A munkások már befejezésnél vannak s rövid időn belül az áramot is bekapcsolják.

* **Orbán Sándorné** női divat és gyermekdivat szalonjában francia estélyi, délutáni toilették, köpenyek, gyermekruhák, leányka kosztümök, fiú ruhák, felső kabátok a legszebb kivitelben igen előnyös árban készülnek.

* **Ha izléseesen, divatosan akar** öltözködni, keresse föl a Schwartz divattermet Str. Saguna (Kapucinus) 16. szám.

* **Egy négy hónapos tiszta faj** farkaskutya eladó. Str. Canonicilor (Káptalansor) 2. szám.

* **A népszövetségi Hangya** tagjai részére téli burgonya olcsón kapható.

* **Asszonyok** bolondja új operett, Marinka, Aranymadár, Bajadér, az összes operettek, dalok, kuplék, táncok, olcsó árban csak a Hegedűs Hirlapiroda zeneműosztályában kapható.

* **A férfiszabó iparosokat** értesitem, hogy az őszi évadra raktáramat **BÉLÉS-ARUKBAN** dusan felszereltem, melyeket meglepő olcsó Engross árakban árusítok. **SZÉKELY** posztó és bélésáruháza Strada Avram Janku (Kossuth-utca 5).

* **FÖLDES modern** cimfestő, Str. Saguna (Kapucinus-utca) 19. szám alatt.

* **Legjobb, kényelmes** haskötők kaphatók csakis a kitűnő Kovács Sándorné orvosi haskötő készítőnél, Nagyvárad, Nilgessz-telep.

* **Meglepetést kelt az a nagymennyiségű** női divat és vászonáru, mely a Körösparti Áruházba érkezett, melyeket feltűnést keltő olcsó árakban bocsát eladásra Tisztviselőknek árkedvezmény.

* **Koporsók, szemfedelek és tartozé**kai nagy raktáramat — más vállalkozásmiatt — a lehető legolcsóbb árban kiársum. Ugyanugy vállalkozó temetések és hullaszállításokat. Uvegygyászokcsi és más temetkezési felszerelések eladók. Saját érdekében kérem Nagyvárad és vidéke igen tisztelt közönségét, hogy szükség esetén üzletemet bizalommal felkeresni sziveskedjék. Szent László temetkezési vállalat Nagyvárad, Str. Alexandru (vált Teleki) 34. szám alatt.

* **Kabát, kosztüm, öltöny és ruha**szet bevásárlásainál nézze meg a Körösparti áruház szövöttmégének választékát, melyhez hasonló csak fővárosi nagy árházak nyújthatnak, hol az árak olcsóbbak mint bárhol.

• Olvasóinknak a legőszintebben ajánljuk, hogy raglán, télikabát és öltöny-szövet szükségletét SZÉKELY posztó áruháza Strada Avram Janku (Kossuth) 5. sz. alatt szerezze be, mely cég kelmi megbízható minőségűek és szolid olcsó ári köztudomásúak.

• Ha ragályos betegség fenyeget, nyeljük a belek szabályos működésére. Képrol az ideális és jóízű csokoládé hajtó erre a legalkalmasabb.

• Manométerli súly, mérleg és minden mű mérő műszer hiteles javítását, telephely felszerelést, valamint a fémipar szakfűtő vágó javítások, megrendelések legszorgalmasabb napiáron való teljesítését vállalja Rajz Andor elektro és precízió mechanikus Oradea-Mare, Strada Cosbuc (Szalárdi) 9. szám) Rosenzweig-palota.

LEGUJABB

Hatvany Lajos Bécsbe akarta csempészni könyvtárát

Hatvany Lajos báró bűnügyi zárlat alatt álló könyvtárát huszonhárom ládában Hatvany titkára Bécsbe akarta csempészni, mint saját tulajdonát. A könyvtár különösen gazdag klasszikusokból. Sok a ritkaság, drága bibliofil kiadású könyvek és magyar incunabulák. Megvan minden kívül a Petőfi feleségére vonatkozó iradalom majdnem teljességében.

A könyvtár Hatvany kastélyában volt, és kormányrendelet értelmében Magyarországból csak szaktörő engedéllyel lehet könyvszállítmányokat kivinni. A Hatvany könyvtár átvizsgálásánál Horváth Károly, Hatvany titkára hamis iratokkal próbálta hazatérni tulajdonjogát, de számos könyvben megtalálták Hatvany exibriseit. Az ügyészség utasítására a rendőrség a könyvtárat lefoglaltatta Horváth és társai ellen tartóztatási birói eljárást indítottak.

A nemzetközi szakszervezet adicselekménynek minősíti a Ruhr-megszállást

A Vorwärts tegnapi cikke szerint a nemzetközi szakszervezeti szövetség brüsszelben a francia-belga delegátusok javaslatára a Ruhr-kérdésben egyhangú határozatban megállapítja, hogy a francia és belga kormány minden népjog ellenére erőszakot alkalmazott és formális hadicselekményt követett el a Ruhr-vidékre való bevonulással.

A határozat felszólítja a proletariátust, szálljon sikra, hogy a kiutasítottak visszatérhessenek, a passzív rezisztenciáért ítélték szabadon bocsáttassanak és akadálytalan közlekedés biztosítottassék. Követeli továbbá a határozat, hogy a háborúeszközkötelezettség visszavonassék. Németország és a szövetséges hatalmak kötelezték a tárgyalás feltételek nélkül megkezdődését.

MOZI

— Az Apolló moziban ma, vasárnap Pogrom, vagy a vérvád legendája, rendkívül izgalmas dráma 8 felvonásban a rossz zsidók életéből. Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor.

— „Nagy Péter cár“ Dorian Filmszínház. Egy hatalmas és csaknem páratlan történelmi dráma kerül ma színpadra a Dorian Filmszínházban. A „Nagy Péter cár“ 6 felvonásos Dorian-film a szezon legnagyobb szenzációi közé tartozik. A legkiválóbb filmszínészek, Emil Jannings, Bernhard Götzke és Dagny Servaes alakítják a csodaszép darab főszerepeit. A pompás film még vasárnap, hétfőn és ked-

den látható a Dorian Filmszínházban. Az előadások kezdete ma, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor, hétköznap 5, 7 és 9 órakor.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Vasárnap d. u.: Aranymadár, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este: Asszonyok bolondja, újdonság, 3-szor, bérleten kívül.

Hétfő: Asszonyok bolondja, újdonság 4-szer, A) bérlet 17. szám.

Kedd: Cigányszerelm, új betanulásban B) bérlet 18. szám.

Szerda: Asszonyok bolondja, újdonság 3-szor, bérleten kívül.

Csütörtök: Négy frakk, újdonság először, A) bérlet 19. szám.

Péntek: Négy frakk, újdonság, B) bérlet 20. sz.

Szombat d. u.: Szidike, mérsékelt helyárrakkal.

Szombat este: Hoffmann meséi opera-repriz, bérleten kívül.

Vasárnap d. u.: Kis kadet, új betanulásban, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este: Asszonyok bolondja, újdonság 6-szor, bérleten kívül.

Hétfő: Hoffmann meséi, opera-repriz, A) bérlet 21. szám.

A hét összes előadásaira már vasárnap reggeltől meg lehet váltani a jegyeket a színház pénztáránál.

Asszonyok bolondja

(Bemutató előadás)

Nem nagyigényű — meseszövéseben sem foghatnók rá, hogy túlságosan eredeti — a most bemutatott operett; mégis kedves és üde a levegője és főleg a szereplők voltak azok, akik ügyesen aknázták ki a fölkinálkozó helyzeteket és frissé, színessé tették a különben laposabb közhelyeket is. Tíróli milőben, magaslati nyaralóhelyen játszik a darab, a már közismert operett-típusokkal. Az előkelő vendég — az anyagiakban letört ur — aki a fürge és vidám vendéglősnével flörtöl, közben pedig belésszeret a más asszonyába. Egyébként ő maga is vőlegény és természetesen a második felvonásban kiderül, hogy akibe belésszeretett, az a menyasszonya, akit apai utasításra kellett volna elvennie — a pénzéért. Így a gazdag leány a felesége lesz — szerelemből. Ezt a mesét ügyesen fűtáltat jelenetek, derűs komikai epizódok tarkítják és teljes sikerrel szignálja az operettet a kitünően applikált, könnyed és amellet igen vonzó muzsika. Mindent összevetve, az Asszonyok bolondja teljes és igen meleg sikert aratott és a szereplőknek rég nem volt olyan ovációban része, mint a pénteki bemutaton. A kihívások egymást érték és a táncjeleneteket többször kellett megismételni.

Az előadás — egy-két helytelenebb szereposztástól eltekintve — valóban kitünő volt. Pintér Böske pergő nyelvű menyecskeje pompásan vágott az ő nagyszerű temperamentumához. Életet és vidámságot hozott bőségesen, táncai pedig külön dícséretet érdemelnek. Misoga játékban találó groteszk-karaktert adott, táncai pedig csupa ötlet. Biczó Margit játéka nélküli ugyan még az operetti könnyedséget, de énekekben annál jobb volt. Szimpatikus és meleg volt Borovszky és boszorkányosan ügyes Vigh. A sikert hozó operettet — mely biztosan műsoron marad — Szatmáry dirigálta megkülönböztetett invenciával és eredményes ambícióval. A rendezés Hetényi érdeme.

— Vasárnapi előadások. Délután a népszerű Aranymadár kerül színpadra Pintérrel a címszerepben, este pedig a dallamos zenéjű és mulatságos szövegű Asszonyok bolondja operettnak lesz a harmadik előadása bérleten kívül Pintérrel, Biczóval, Borovszkyval, Misogával, Vigh Ernővel és Nagy Margittal a főszerepekben.

— Cigányszerelm. Lehár örökéletű és legszebb zenéjű operettje, az idej új szereposztásban kedden B) bérletben kerül színpadra, a főszerepeket Pintér, Biczó, Zilahi, Borovszky, Misoga, Kozma, Madas és Vigh Ernő játsszák.

— A négy frakk. Lakatos László nagyszerű és érdekes témájú újdonsága, a Vigaszínház állandó műsordarabja, a Négy frakk lesz a színház műso-

rán esütőtökön és pénteken Tóth Elek rendezésében. E tökéletes magyar vígjátéknak mindenütt óriási sikere volt, ahol színre került. Főszerepelt Jósika Mici, Benes, Tompos Tóth Elek, Harsányi Madas, Galambos és Balassa játsszák.

A SZERENCSE

Írta: Zombory Jenő

19

A hordár, aki a levelet hozta, el is vitte a választ.

Délután 3 órakor megjelent a kisleány egyedül. Zavart volt egy kissé, amikor már csak ketten maradtunk a szobában. Hosszan reám nézett, aztán se szó, se beszéd, a nyakamba ugrott és összecsókolott. Csókja öntudatos, forró és szenvedélyes volt, mint amilyen az egész leány.

Határozottan bájos, szép leány. Ugyanaz a fajta, amelyet Hans Kahlenberg a „Nixchené“-ben leírt.

Egy óra múltán már tegezett.

— Ugy szeretlek, hogy olyan jó vagy, mondá. De neked is szeretned kell engem, mert én most a tied vagyok.

— Hohó kisleány. Te most nagyot mondtál. Hát ugyan, hogy lennél az enyém. Hiszen még csak nem is ismersz.

— Mit akarsz? Tudom, hogy jó vagy, azt is látom, hogy nagyon csinos vagy és én most már a tied vagyok és a tied akarok lenni. Addig nem megyek ki a lakásodból, míg úgy nem lesz ahogyan mondtam. Ne félj, nem kell pénz, hiszen én is gazdag vagyok. Én is szoktam iót cselekedni a szegényekkel, mert apa gazdag ember. Én csak szeretni akarok és szeretlek már is. És hidd el, ez nem bűn. Az se bűn, ha a tied akarok lenni. Tudom mit teszek és senkinek nem tartozom felelősséggel csakis önmagamnak, magammal pedig már tisztában vagyok.

Az ember sokszor olyan félszeg helyzetbe jut. Ha most én becsületes ember akartam volna lenni, Any mindenestre számárnak nevez. Ha pedig nem akarok számár lenni, önön magamat kell elítélnem és azt mondom, hogy nem vagyok becsületes ember. Már pedig én adok anynyit a magam, mint a mások véleményére. Viszont számár se akarok lenni. Már pedig Any számárnak, feltétlenül ostobának, mindenestre gyávának nevezne. Mit tegegyek?

Eh! Az ember sokkal könnyebben elaltatja a lelkiismeret szavát, mintsem elűrtje magán száradni, hogy számárnak nevezzék. Istenem, hiszen önként kínálkozik!

Nem voltam számár. A lelkiismeret szava pedig alszik. Elaltattam. Milven kényelmes is ez így. Most már Berlinben maradok ameddig csak lehet.

Olyan az élet, mint az álom, minden mulandó, akár az álom.

Négy hétig álmodtam. Egyszer azonban minden álomnak vége kell, hogy szakadjon. Nehéz szívvel bár, de megváltam Berlintől. Az ember nem szívesen ébred fel, ha szépet álmodik és most olyan szomorú vagyok.

(Folyt. köv.)

Tőzsdei Jelentések

Zürich, október 6. Nyitás: Berlin 0.000080, Newyork 658 háromn., London 2547, Páris 3325, Milánó 2525. Prága 1655. Budapest 0.03, Bukarest 257 fél. Bécs 0.007852 fél.

Bukarest, október 6. Zárlat. Devizák: Páris 1274, London 978, Newyork 214 fél, Milánó 974, Zürich 3875. Bécs 31 háromnegyed, Prága 630, Budapest 130.

Valuták: Márka 20, font 980, frank 1290, svájci 39, lira 950, dinár 232, dollár 223, osztrák 30, magyar 80, szokol 640.

Zürich, október 6. Zárlat: Berlin 0.000085, Newyork 559, London 2547 fél, Páris 3310, Milánó 2520, Prága 1650. Budapest 0.03, Belgrád 645, Bukarest 257 fél, Varsó 0.0007, Bécs 0.0078 ötnyelcad.

A péntek esti pesti utóközse

— 3—4 százalék koszpénz —

A budapesti tőzsdén pénteken a pénzkínálat bőséges volt, amihez hozzájárult az is, hogy a nagybankok nagy tételekkel rendelkezésére álltak a piacnak. A koszt-kamat reggel még 7 százalék volt, míg délelőle ma 4 százalékért kínálták a pénzt. Délutánra viszont 3 és fél százalékra esett le a koszt-kamat. A részvénytőzsdén ma is lanyha és üzletlen volt. Jóformán alig volt üzlet. Ennek oka nem egészen azon mult, hogy a spekuláció még mindig tartózkodóan viselkedik, hanem azon is, hogy a tőzsdeirodákat a kasszanap adminisztrációja foglalta le.

Pénteken este 7 órakor a forgalom is kisarányú és lanyha volt: a pénz ára azonban 3 és fél százalékra esett. A spekuláció azt hiszi, hogy ha pénz lesz elég és a kamattételek is alacsonyak lesznek, akkor a jövő héten megjavul a tőzsde. Természetesen ez egyelőre csak jámbor óhaj. Állítólag a következő kurzusok fordulnak elő: Magyar Hitel 690, Salgó 615, Georgia 1525, Köszén 2650, Atlantica 85—90, MFTR, 475—500, Tröszt 155, Ingatlanbank 400, Östermelő 290, Rima 155—160, Déli vasút 160, Schuller 100, Izzó 525—535, Nova 155, Athenaeum 360, Rigler 70, Pallas 60, Guttmann 770, Ófa 600, Kéve 3.6, Herendi 14, Bánfalvi szén 12, Bródi vagon 90—100 ezer korona.

600 m³ hűtődorong

száraz kltűnő minőségű, helybelli fátelen átadó eőnyös árban. **ACCORD Épitési Anyag- és Áruforgalmi r.-t. Sas p-lota I em. (Magyar Bank helyiségében.)**
Telefon szám: 99.

Hirdetmény

F. é. október 17 és 18-án Celca (Magyar-csérke) községben állatfelhajtásos és árucikk országos vásár fog tartatni.

Dat Celca, la 30 Septemvre 1923.

Primaria.

Mindenféle

vadász fegyverek

és vadászati felszerelések egyedüli szakszerű javító műhelye

Mátéh Ferenc puskaműves

Str. Titu Maiorescu (v. Menház-u.) 8.

UNITED STATES LINES

NEW-YORK FELE

Southampton — Chebourg

LEVIATHAN

Okt. 9 és 30. Nov. 20. Dec. 15. Brémából Southampton és Cherbourgól New-Yorkba

GEORGE WASHINGTON

Október 24. December 29.

President Arthur.... Okt. 19 dec. 22.

America..... 31 1

President Roosevelt nov. 7. dec. 12.

President Filmore nov. 21

President Harding okt. 10 nov. 14

Southamptonból és Cherbourgól az elutazás egy nappal később. Előnyös alkalom áru szállításra.

Részletek, felvilágosítás ad.

UNITED STATES LINES

Romániai vezérképviselet „Merkur” Bukarest
Calea Măstilor 21. Temesvár Hunyadi utca
8. Csarnovitz Lillengasse 15.

Regatul Romania executor judecătoresc Aleş

No. 137—1923. ex.

Publicaţiune de licitaţie

Subsemnatul executor judecătoresc aduc la cunostinţa publică în sanzul legii articu! 60, din 1881. §. 102. cumcă lucrurile următoare s. a. maşina de cusut, gramafon, gânte care s'au preţuit în 3860 Lei şi care în urma decizului No. G. 1754—1923. al judecătoriei de ocol din Aleş s'au executat în favorul Dr. Leontin Pallady in contra Joan Parizek pentru 6000 Lei capital şi 2145 Lei 50 bani spesele până cumă staverite

Pentru efectuarea acestei licitaţiune, pe baza decizului de sus se ficază terminul pe 10 Oct. 1923 la orele 15 în comuna Borod pă locuinţ. următorului şi toţi cari au voie de a cumpăra sunt invitaţi prin acest edict cu observarea aceia, că lucrurile susamintite vor fi vândute în sanzul legii XL. din 1881. §. 107 şi 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata şi în caz necesar şi sub preţul de strigare.

Intrucât mobilele cari ajung la licitaţie ar fi fost executate şi de alţii şi acestia şi-ar fi câştigat dreptul de acoperire licitaţia prezentă este ordonată şi în favorul acestora în sanzul articolului LX din 1881 § 102.

Aleşd, la 26. Sept. 1923.

ADOLF DUBB,
executor judecătoresc.

Irodának vagy orvosi rendelőnek

kiválóan alkalmas 2 szobás helyiségek a Calea Regele Ferdinand központján és a str. Prinţul Carol-utca elején (mellékhe-lyiségek nélkül) sürgősen **kiadó.**

Keresünk 2 szobás, mellékhe-lyiséges lakást. Orvosi rendelőbe alkalmas mahagóni, bőrhuzatos szalon olcsón eladó.

„Ardeal” Str. Episc. Ciorogariu Telefon
(volt Uri-utca) No. 18 1735 203

„ORIENT”

Általános kereskedelmi és bizomán-nyi iroda, Oradea-Mare, Str. Orientului (Árvaházi) No. 2.

Eladó házakat, lakásokat és butorozott szobákat tudunk a város minden részében.

Eladunk prima minőségű szárazfát, napi árnál sokkal olcsóbban. 2 m³ föl feljebb bármilyen mennyiségben, díjmentesen házhoz szállítva.

Bizományba bármilyen értéktárgyakat, porcelán, szőnyeg és ruhaneműket átveszünk.

Utleveleket és vizumot olcsón azonnal megszerzünk.

Fordításokat nagyon olcsón vállalunk. Ha házat, szőlőjét, birtokot, lakását, butorozott szobáját eladni vagy kiadni akarja forduljon bizalommal hozzánk, mert széles összeköttetéseinknél fogva azonnal és diszkrétan elintézzük.



CHIEDETE SEMPRE IL

Eladás csak nagyban

eredeti gyári áron.

Az „Emanuel Gojdu” állami lyceum tanára

(román és magyar tagozaton) bukaresti diplomával és párisi szakképzettséggel vállat magántanítást felnőttek részére francia és román nyelvből

Butorozott szobát is keresek.

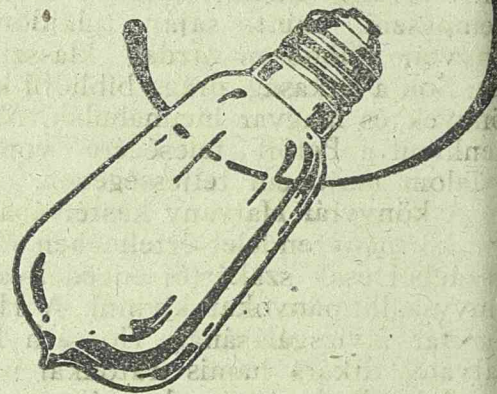
Maorodiu Rimnociu
szálló. 731

GYAPJUIPAR R.-T.
Reg. Ferdinand Rákóczi-ut 13.

Jumper és smyrna pamut

Gyári árak! Gyári árak!

Vertex



Élsőrendű női kosztümök

kabátok, korzó ruhákat, leány-ka kabátokat és kabát ruhákat a legújabb divat szerint meglepő olcsón készít

Valentin István
női szabó, Str. Spitalului (Kórház-u.) 17

Kárpitos

szankákat elsőrendű kivitelben készít:

VIDÁLI MANÓ

Str. Postei (Uri-u.) 2.
Bulev. (Rákóczi-ut) 6.

Az elismert legjobb minőségű miader véd-jegyű 400 yardos

GÉPCÉRNA

kizárólagos gyári lerakata



Splitzer és Longyel

rövidáru nagykereskedőknél

Dr Karácsonyi János véleménye a bihari leletekről

Bihar község szélén, mint a napokban megírtuk, egy téglagyár anyagának ásása közben a munkások őskori temetőre akadtak és munkatársunk, aki a leletek megtekintésére kiutazott, a sírokban talált cserepeket és csontokat hozott be dr Karácsonyi János történettudós-hoz. Aránylag nagyon kevés anyagot, mert nem szakszerűen történik az ásás és a munkások csakánya alatt összetörnek a halottak mellé helyezett tárgyak, de külömben is még csak a szélét bontották meg annak a dombnak, amely valamikor egy népnek tanyájául és temetőjéül szolgált.

Dr Karácsonyi János püspök a hozzá vitt tárgyakra nézve munkatársunknak a következő felvilágosításokat nyújtotta:

— Pontosán az eddig lelt tárgyakból nem lehet megállapítani, hogy melyik nép temetője volt a Kösmő partján, amely most véletlenül napfényre került. De amennyiben nem egészen átégetett edények azok, amik felszínre kerültek, valamint abból, hogy a diszitést kézzel gyurták rá vagy fésűvel karcolták az edények falára, arra lehet csaknem bizonyossággal következtetni, hogy

a népvándorlás koránál régebbi, Krisztus születése előtt három-négy századdal élt nép maradványaira akadtak.

Sem a talált gyűrű, sem az obsidián kőbalta nem korhatározó. A cserepek többet mondanak. Ha csakugyan meglehetne állapítani a korszakot, azt lehetne mondani, hogy agatirzok vagy dákok maradványa. A Krisztus előtti második században a dákok laktak azon a tájon Borovista fejedelm alatt. Előttük az agatirzok laktak Biharban. Esetleg műveltségi rétegek, fokozatok vannak, amelyek mutatják, hogy egyik nép miként telepedett a másik helyére. Ha gótok lettek volna, akkor föltétlenül bronz fegyvereket is találtak volna a halottak mellett. Békés, szegény halász és földműves népé lehetett a most talált temető, tekintve, hogy még fegyvert nem találtak a csontvázak közelében.

— A bihari földvárral semmi kapcsolatban nincs, mert a várat csak a Krisztus utáni 4—5-ik században római mesterekkel építették a vandal, gót, gepida vagy német fejedelmek. A negyedik században tudvalevően a gótok, az ötödik században a gepidák laktak azon a területen. Hogy római mester építette a földvárat bizonyítja az is, hogy négyszögre volt építve és betonra helyezett kőfal etrösítette meg, mert a betont már akkor használták, aztán elfelejtették, majd a 18-ik században ismét feltalálják.

Egyszerűen a vár egykori lakói sokkal később telepedtek Bihar község mellé, mint azok az emberek, akiknek telepét ma megtalálták.

Végül kijelentette dr Karácsonyi János, hogy amennyiben a régészeti egyletnek módjában lesz, meghívja dr Roska Mártont, a kolozsvári egyetem régészeti tanárát, az erdélyi muzeum igazgatóját és vezetése alatt kémelő árkokat ásatva, esetleg közelebbi meghatározáshoz juthatnak a helyes ásatással korhatározó leletekre bukkanhatnak, amelyekből egészen pontosan felderíthetik, melyik nép lakott a Krisztus előtt három-négy évszázaddal a Kösmő partján.

A munkatársunk által behozott leleteket a muzeumban helyezték el.

* YES-PUDER, a puderek királynője, csak zöld zárószalaggal valódi.

Mit csinálnak a színház körül?

Pár nappal ezelőtt a „Nagyvárad” szigorú, de tárgyilagos kritikát írt a színház fiatal primadonnájáról, Zilahy Irénről. A kritika rosszul esett s a művész az egész délután zokogott selyem párnái között. Hogy mit siratott, semmit: hiven követte elődeinek, a nagy primadonnáknak szokásait: sirt, ideges volt s a pokolra kívánt minden színkritikust. Azóta a művész belátta, hogy a kritikusnak igaza volt s minden jó kritika csak használhat szépen ívelő pályájának.

Tegnap Zilahy Irén boldogan olvasta postája között elsőhelyezett képeslapot. Diákok írták, akik még tavaly Erényi Böskebe voltak szerelmesek, az egész szerelmük az övé, írták, s bármilyen rossz kritikát írnak is a lapok, ők mégis csak neki fognak tapsolni. Aláírva „a hatodik osztály.” Zilahy Irén boldog volt, jó kedvét még az sem vette el, hogy Kertész Manci is kapott egy lapot, de ő már csak az ötödik osztálytól.

Míg a fiatal színésznők a kisdíjak szerelmét könyvelik, addig a férfiak komolyan készülnek a jövő szezon nagy művészi teljesítményeire. Harsányi Miklós, aki az elmúlt munkásmatinét rendezte meg művészi gondnal, Balassa Ernő, a fiatal drámai színész, mind premierre készülnek az új darabokban, amelyek a közel jövőben kerülnek bemutatásra.

Tóth Elek és a drága Pogány Janka dolgoznak a közönségük számára, csak annyi üzeni valójuk van, hogy szeressék őket úgy ezután is, mint ahogy ők rajonganak a pályájukért.

Az operett vidékén Pintér Böske diktálja a tempót, mellette áll az örökké viccelő Misoga László és Madas Pista. Viszont Vigh Ernő örökké táncol és verseket ír az öltöző falára, szerepkönyvei fedelére. Békéssy Jóska mindig tiszta kézfőre. Olyan jól táncol, hogy még ezt is megbocsájtják neki.

A színházi pletykák között említjük meg, hogy Homokay Pali, a nagyon kedves fiatal színész-gyerek Marosvásárhelyen bonvivan szerepre tért át. Homokay Palit énekelni nem hallottuk Váradon, de a vásárhelyiek azt mondják, hogy nagy sikerrel énekelte végi a Bajadér-t. Vele osztozott a sikerbe Erényi Böske is.

(—)

Fehérbab

Ó-tengeri és mindenféle termények a legcsóbb napi áron kaphatók kis és nagy mennyiségben.

BANCA FRONTIERA

Áru osztálya, Str. Gen. Mosoiu (Mezey M.-u.) 2

LEICHNER

új szőrmé áruháza

Str. Pestel 4. sz. a

megnyílt!

ANGOL DIVAT SZÖVET KÜLÖNLEGESSÉ

GEINK MEGÉRKEZTEK

OLCSÓ ÉS SZOLID KISZOLGÁLÁS!

HAVAS ÉS GRÜNFELD

POSZTO ÉS BÉLÉSÁRU KERESKEDŐK

STR. COCE VILCAN, ENGY SANDOR UTCA 14

Diák egyenruhákat

minden elfogadható árban
Hírogástalanul készli

Biró László

Posta (Uri-utca) 24.

UTLEVELEK

VIZUMOZTATÁSAT

leggyorsabban és legolcsóbban elintézi az **ENYVESHÁT** fényképezési műterem és futár iroda SAS-palota.

Ugyanott fényképek legolcsóbban készíthetnek.

Régi férfi kalapokat

elegáns női kalapokra
3 nap alatt átalakít

KÖNIG kalapgyár, Str. Sf. Ladislau 16
(volt Körös-utca)

Filez, posztó- és bársony kalapok 250 Leitől.

Londonból

Úszó szöveteim
megérkeztek!!

Előrendű munka —
olcsó szolid árak!!

Hackmayer url-
szabó
Str. Avram Iancu (Rossuth-utca) 2. sz.

Berdach Jenő, Dentist

Oradea-Mare Strada Regala Ferdinand 6.

Foghuzás Lei 10
Fogtömés 25
Kaucsukba foglalt fog 50
Fém korona 100
Arany korona 800

Fogcsorok szálpadlással vagy nélkül, a gyökerek eltávolítása nélkül készíthetnek.

Mindeket 24 óra belül megtehetjük.

Nyitott és csukott

autók

bérelhető minden időben Magyarországra is.

Andriska és Rosenbaum

auto garage, Calvin-utca 15. sz.

Telefon 209. Telefon 209.

Ugyanott Michelin Cable auto gummi és benzín kapható.

Diákegyenruhák

csinos kivitelben legújanyosabban

Wolláknál

Str. Corniliceanu (Vásáry Zs.-u.) 11.
a közöltáktanyával szemben.

Angol szövetek megérkeztek! Deutsch posztóáruház

Az iparosság adója

Nagy megütközéssel veszi hírül Nagyvárad iparossága, hogy a város tanácsa a kezébe adott adószedési joggal mondhatni a végletekig élni kíván. Megütközéssel veszi ezt, mert már az eddigi súlyos állami adóztatás is elviselhetetlen terhet ró az iparosokra és ezen nagy terhet is olyan biztatás mellett rakják az iparosokra, hogy az állam másnemű adót ismerni nem fog. Így is volna ez helyes, mert hiszen helyes államgazdálkodás mellett a magas állami adókból a várost illető részesedésnek elég kellene lenni. Amde a rendszertelenség itt is csak kárt okoz, mert most újabb súlyos és az eddigiekkel vetekedő városi adóval nyomorítják meg a termelő osztályt. Ezek egyik legsúlyosabbika a cégtábla adó.

Az egyes üzletek forgalmának megadóztatása is közgazdaságilag igen nagy károsodást von maga után, éppen ezért az ipartestület is foglalkozik ezen kérdéssel s a többi közgazdasági szervezetekkel együtt, de külön is akciót indít ezen az iparosokat megnyomorító súlyos adóztatási rendszer megváltoztatásáért.

Az ipartestületi közgyűlés előkészítése

Mint a múlt heti számunkban jeleztük, az ipartestület rövid időn belül megtartja az évek óta nélkülözött közgyűlést, melyen a számadások bemutatása mellett új választásokat is tart. Hogy a közgyűlés különösen választásra vonatkozó része sima menete biztosíttassék, e héten a szakosztályokat fogja az ipartestület vezetősége meghallgatni, hogy kit kívánnak az ipartestület előjáróságába beküldeni. Amennyiben minden egyes szakosztály számuk arányában és az előjárósági tisztségek száma keretében a megfelelő tagokat mint választottakat beküldené, úgy mellőzhető lenne a közgyűlésen a hosszadalmas és személyi vitákra alkalmat adó választás. Az ipartestület előjárósága a jelenlegi előjárósági beosztást úgy akarja keresztülvinni, hogy abban az egyes nemzetiségek megfelelőleg képviselve legyenek.

Husiparosokhoz felhívás

A husipari munkaadók szakszervezete értesíti az összes hentes, mészáros, borju és juh vágó iparosokat, hogy az előbbi évek rendszere szerint ez év október 1-től vasárnapi napokon az üzletek zárva tartandók, illetve a piaci árusítás szüneteltetendő. Ennek betartására annál is inkább kérjük szaktársainkat, mert ez emberi és egészségügyi követelményünk kielégítését képezi, de azért is, mert a közös elhatározásból eredő rend áthágását feljelentésünkre a rendőrség is szigorúan büntetni fogja. Értesítjük továbbá tagjainkat, hogy e hó 5-étől kezdve a hus és termékekre vonatkozólag új árusító árak vannak megállapítva, amelyeket feltüntető árjegyzékek alkalmazása, illetve üzletekbe való kifüggesztése rendőrileg kötelezők. Éppen ezért az új árjegyzéket mindenki szerezzze meg és függessze ki a büntetés elkerülése végett. Tisztelettel a husipari szakszervezet elnöksége.

• Brázay Kalogén fogkrémjét használja, hogy foga ragyogó fehér legyen. Mindenütt kapható.

Az iparos menházért

való gyűjtési akció zavartalansága érdekében most nyújtotta be az ipartestület a jóléti minisztériumhoz kérvényét, remélhetőleg sikerrel és remélhető, hogy az engedély megérkezéséig városunk tanácsa honorálva a nemes intenciót, melyet az ipartestület vezetősége maga elé kitűzött, a gyűjtéshez az ideiglenes engedélyt meg fogja adni. Az elmúlt héten az ipartestület pénztárába a következő önkéntes adományok folytak be az iparos menház céljaira: Czeglédy Jeremiás 1000, Husipari munkaadók szakszervezete 500, özv. Kis Tódorné, Varju Imre, dr. Feld Albert 100 100, Agárdy István, Dézsi Lajos elhalálózása alkalmából koszoru megváltás címen 50 Lei. Lehetetlen e helyen meg nem emlékezni Czeglédy Jeremiás tekintélyes adományáról, melylyel ismét tanujelét adta, hogy mennyire az iparossággal együtt érez és mennyire készséggel szolgálja az iparos jóléti intézmények érdekét, midőn ily példaadó áldozatkészséggel lendít a jótékony ügyön.

Bélyeggyűjteményeket magas áron vesznek.



Bel és külföldi bélyegekből nagy választék. Hiányjegyzékre árakat özlöm Lásd vagy referencia ellenében választékot is küldök. Erdély nagyobb városaiban bizonyosokot keresek. Jón a MICHEL 1924 Ára franco 80 Lei. Megrendelhető az összeg előzetes beküldése ellenében. Fogazatmerő 10 lei. Csipesz 45 lei. Választék: füzet 14/11: 6 lei. 14/22: 10 lei. 1000 drb bélyegragasztó egyoldal-

los 10 lei. Kétoldalú 14 lei.	
Bayen Ludw. 1814-20M	1200 Lei
„ Ludvig 1914. compl.	50 „
„ Ludvig Freist. 1919. compl.	45 „
„ „ Volkst. 1919. compl.	45 „
„ „ Künstler Serie (4M nékül)	85 „
„ „ Ludvig Erinnerung 5 és 10 p.	10 „
Belgien 1c-1 Fr. (19 5)	2 „
Bosnien 1900. compl.	20 „
„ 1903.	300 „
„ 1912. 12 heller	15 „
„ 1912. 60 „	40 „
„ 1912. 72 „	250 „
Bosnien 1912. 0 koronás	1200 „
„ 1913. compl.	300 „
Magyar Petőfi sorozat compl.	80 „
„ Lajtabánság compl.	80 „
„ Legi posta compl.	12 „
„ Repülő posta compl.	60 „
„ I hadi compl.	175 „

Megrendelhetők az összeg előzetes beküldése ellenében.

KEMÉNY A. bélyegkereskedő,
Oradea-Mare, Strada Vlahtu 50. szám

Legdivatosabb **NŐI KABÁTOK**

ruhák, kalapok és leányka ruhák a legolcsóbban

HEVESI PARISI DIVATRUHÁZÁBA
Strada Nicolae Jorga (Zöldfa-utca)

Schwartz ékszerész

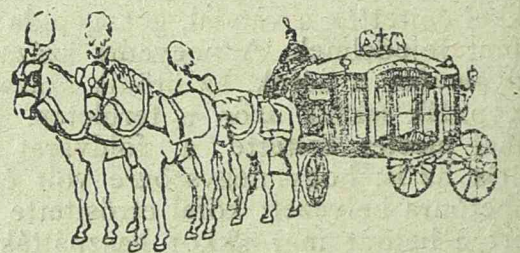
Str. Vulcan (Nagy Sándor-utca) 1.

Vesz, elad, cserél
Brilláns, arany és ezüst tárgyakból
dus választék. Saját modern műhely:
készít, javít, átalakít.

BUTOR
különlegességeink
minden kivitelben
ÉRKEZTEK
Wallerstein Ferenc utóda
DANIBERG
ESWALDNER
Nic. Jorga (Zöldfa)-u. 19.
Alapítva 1861-ben

A
Temesvári
Mintavásár
kizárólag

TUNGSRAM
égővel van világítva.

**Halálozás**

alkalmával a családtagok saját érdekében keresek fel a Germán Károly utóda „Kegyelet” keresztény temetkezési intézetét, hol a legolcsóbb és legszebb temetéseket rendezik. — Különösen felhívom a közönség figyelmét arra, hogy üzletem a Sas-passagében van a vaskereskedés mellett. Oradea-Mare. Teljes tisztelettel:

Germán Károly utóda Tarsoly

Gyerek svettarok, harlonyák és
mindennemű kötött áruk legolcsóbban

MOLNARNAL,

Reg. Ferdinand (Rákóczi) ut 9.

Gummi kabát különlegességek
Haas Lipót „Linoleum” gyári főraktárában
Oradea-Mare, Str. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 5. szám

Férfi gummi esőkabát kassmir szövettel Lei 85
Férfi gummi kabát valódi gyapju szövet külső
vel, a legjobb angol gummizással, elegáns
fashionokban mélyen lezárt áron Lei 175
Női gummi kabát elegáns fashionokban, kitűnő
anyagból . . . Lei 875— 1190— 1800—

3 új üzlethelyiség

Str. Regele Ferdinand
(Rákóczi-uton) — öreg
Gerliczy házában, nov.
hó elsejével

kiadó.

Értekezni dr Géher Géza Gerliczy-palota

Rozitska József

volt városi vízvezetési
főszervező

vízvezetők szerelési és bádógos műhelye
Calovarilul (Kálvária-u.) 29.

Mindenféle szivó és nyomószivattyú szakszerű
javítása. Ugyanott egy tanú ó felvétetik.

Szász László electrotechnikai vállalat

Nicolescu Zsiga (Lukács György)-utca 42. szám

Elvállal minden e szakmába vágó munkák ké-
szítését és javítását. Áramfejlesztő gépek,
motorok, mérő műszerek, jelző készülékek,
telefonok és villamos főzőedények szakszerű
javítását. Villamos motorok helyes erőkihasz-
nálásának szakszerű felvilágosítással szolgál.
Világítási és erőátviteli berendezésekre költség-
vetéssel díjtalanul szolgál, selyemernyők be-
huzását elvállalja.

Intelligens fiatal kereskedő,

kinek a bucaresti hatóságoknál jó
összeköttetése van, a magyar, ro-
mán és német nyelvet szóban és
és írásban tökéletesen bírja és az
összes irodai teendőkben jártas
15-ére állást keres.

Szíves megkereséseket „Szorgalm-
mas” jellegre a Hegedűs Hírlap-
irodába kérek.

Moskovits Iparteleppek részv.-társ. Nagyvárad Ládagyára

legjutányosabb áron és legrövidebb idő alatt
szállít posta, vasúti és mindennemű csoma-
gozó ládát. — Telefon szám: 3-68

50.000 lei

és kisebb 10—20 és
30 ezres készpénz-
csónöket biztos fede-
zetekkel helyezni ke-
sünk. Kisebb-nagyobb
birtokok, földmalom
házzal, ingatlanok, há-
zak bérbevehető, vagy
eladó.

SIMON SÁNDOR

bank és ingatlan-
forgalmi irodája
Str. Pável-u. 22.

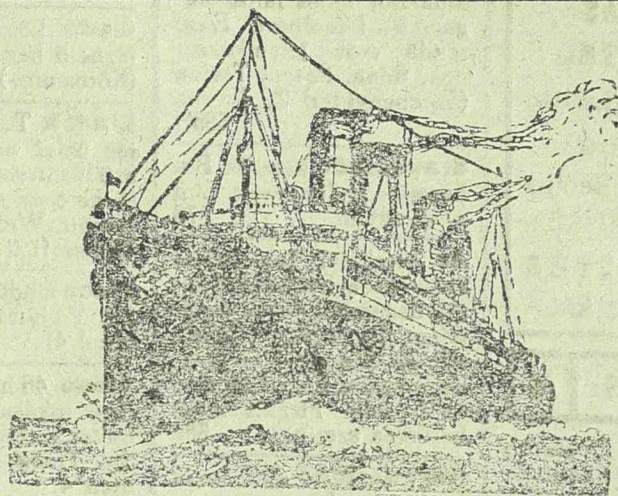


Régiségeket vásárol és elad.

Különlegességek:
porcellán, üveg,
fayence és email.

Nagyvárad

Strada I. C. Bratienu
(Szaniszló-utca) 1 sz



1715

White Star Line Red Star Line American Line

KÖZVETLEN UTVONALAK

Bukarest-Temesvár-Nagyvárad és Halmitól

Hamburg Bréma
Antwerpen
Cherbourg
keresztül

Amerika
Kanada
Argentina
Braziliába

A „MAJESTIC” a világ legnagyobb hajója.

Prospectust, hajómenetrendet ingyen küld.

N. Brück & Co. FILIALA: ORADEA-MARE
Str. Gen. Moscu (Mezey M.-u) 7.

Levelezés minden nyelven.

Díjtalan felvilágosítás utlevél- és vízumügyben.

IRJATOK AZONNAL!

I. NACHT

soc. in nume colectiv

CLUJ

Str. Memorandului 20

Telefon Iroda 653, raktárak 654

Vasak**Fémek****Csavarok****Csőárak**

stb. stb.

Vasuti anyagok!

Távireli cím: METALNACHT.

Eladó házak.

világi Dezső-utcán, Uri-
cán, Szent János-u. Szar-
szló u., Halász-u., Bu-
ritay-liget, Mocsár u., Pá-
te-u., Gyár-u., Koloza-
ri-u., Smetka-u., Ho-
si-u., Berkovits u., Szó-
telep-u., Damjanics ut-
ca és még a város min-
den részében beköltöz-
ő házak 65 ezer leltől
millióig. Vannak laká-
sok, üzletek, szőlők, föl-
dek, birtokok. Ha lakását,
üzletét, földjét, birtokot
eladni, kiadni, cse-
díteni akarja, forduljon bi-
zalommal hozzám, disz-
tinkción azonnal elintézem.
Készen 24 órán belül
adok. Bizományba bár-
mit elfogadok.

Waisz Özi

KÖZVETÍTŐ IRODÁJA
Tipografiei (Nyomda-
utca) 4. szám.

Törött aranyat

magas áron veszek.
Óra és ékszerjavítá-
sokat jutányos
árban eszközöl.

Róth Áron

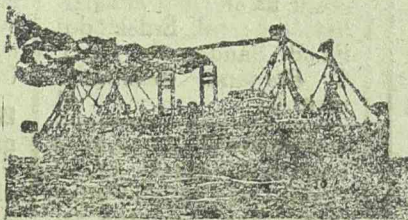
Sae-passage, Tar-
solyai szobában.

LLOYDUL REGAL OLANDEZ

S. A. R.

ORADEA-MARE

EUROPA—BRASILIA
EUROPA—URUGUAY
EUROPA—ARGENTINIA

**NAGYVÁRAD**

ELSŐ OSZTÁLYU LUXUS ÉS
GYORSGÖZÖSSEL. BEHAJÓ-
ZÁS AMSTERDAMBAN

KÉPVISELET:**CUNARD LINE S. A. R.**

Európa America U. S. Európa Canada.

További felvilágosításért egyszersmind

földmivesek Braziliába való díjmentes utazásért

forduljanak bizalommal

LLOYDUL REGAL OLANDEZ S. A. R. társasághoz

Filiale Oradea-Mare, Rimánóczy-utca 5. szám

A NAGYVÁRADIAI PRÓHÍRDETÉS

Egy szó ára 2 lei, vastagabb betűvel 4 lei. A legkisebb apróhirdetés ára 10 szög 20 lei.

Oktatás

Gyorsírás

(magyar-német)
GÉPIRÁS
KÖNYVITEL

12 év óta legjobban

DONÁT-nál

Str. Gojdu (Beöthy

Ödön utca 30 szám.

ELŐKÉSZÍTÉS

magánvizsgákra.

LAKÁS

2 nagy vagy 3 kisebb
butorozott szobát keresek,
fürdőszobával. Cim a He-
gedüs Hirlapirodában. 586H

Butorozott szobát, lehe-
tőleg konyha használat-
tal sürgősen keresek. Ve-
gyézzéti gyár. Str. Gojdu
(v. Beöthy Ödön-u) 13. 538

Alkalmazás

Könyvelőnő órák köny-
velést vállalna, megkere-
séseket a kiadóba kér. 357

Azonnali belépésre a jánl
közre helyben vagy vi-
dékre vizsgázott gépész,
ki lokomobil- és gőzgépek
kezelését szakképzéssel
végzi. Cim a Sonnen-
feld irodában.

Mindenek főzőnő azon-
nali belépésre felvétetik
Szegedi Parcul Traian (Szé-
chenyi-tér 1. II. em. 556

Ugyas detailista segéd
vagy kisasszony rövidúru
szakmában felvétetik Klein
Vilmosnál. 559H

Perfekt román-német-
magyar vaskereskedő nov.
1 re állást keres. Cimet a
kiadóba kér. 557

Suche verlässliche deut-
sches Fräulein zu größe-
ren Kinder. Adresse in
Administration. 565

Zöldseg kertészt! Tö-
megtermelésben jártas ki-
sebb családi zöldseg-ker-
tész konvencióval alkalm-
mazást nyerhet Klein Vil-
mosnál, Satmaron. Felvi-
lágosítást ad Farkas Jenő.
Nagyvárad, Str. Parcul
Traian (Széchenyi-tér) 1.
szám. 414

Mindenek szakácsnőt —
azonnalra keresek. Dr.
Antal, Str. Iorga (Zöldfa-
utca) 21. 597H

Fő munkásnők és mo-
nogram himzőnők jelent-
kezzenek Str. Paul Chinez
(Aulich-u.) 1. Hadapród-
iskolától balra. 5

Mindenek leány azon-
nal felvétetik. Str. Vlahuta
(Szt. János-utca) 34., ajtó
5. Tóth Lajosnál. 567

Házvezetőnőt keres
azonnali belépésre Grund-
böck főmérnök, Str. Bra-
tianu (Szaniszló u) 4. 583H

Keresünk pénztárkeze-
lésben és irodai teendők-
ben jártas gépiró kisass-
zonyt azonnali belépésre.
Glückmann és Farkas. 584H

Gép- és gyorsíró állást
keres nagy irodai gyakor-
lattal, lehetőleg fatüze-
hez. Parcul Stefan Cel-
Mare (Tisza Kálmán-tér)
3. Némédi. 585H

Keresünk sikeres mal-
munkhoz teljes jártasság-
gal bíró főmőlnárt, első-
rendű erők jelentkezze-
nek, Róna. Parcul Traian
(Széchenyi-tér) 2., I. em.
586H

Szakácsnőt keresek Bu-
karestbe jó díjazásért. Cim
a kiadóban. 578

Az éradonyi fogyasztási
szövetkezet bolikezelő ke-
res december 1 seji belé-
pésre. Pályázati határidő
okt. 20. Ajánlatok az igaz-
gatósághoz Éradonyba
küldendők. Fizetés meg-
beszélés szerint. 569

Házvezetőnő ajánlkozik
magános urhoz vagy urak-
hoz vidékre. Sütni-főzni
kitűnően tud. Cimet meg-
adja Kovács László Ka-
lendánál. 594

Elsőrendű napzabó és
nagy munkás felvétetik Ifj.
Erdősnél. 582H

ILLATSZERTÁR

D'OR

Reg. Ferdinand

Rákóczi ut 16.

Bauerné Szabó Julia

megnyitotta

ismét fésű,

drogueria,

játékaru ol-

cso üzletét

Eladó.

Rippa községben (Tenke
mellett), országút mentén,
50 év óta fennálló jó me-
netű üzlet házzal együtt,
fűszer, ital- és trafik-en-
gedéllyel. Értékerni Rip-
pán WEISZ IMRENEK,
a Palace pénztárnál RO-
SENFELDNÉL, Oradea-
Mare (Nagyváradon).

KERESÜNK

Több kisebb nagyobb
magánházat és butoro-
zott szobát a város
mellett egy szép szőlő
olcsón eladó, iroda-
ház és orvosrend-
elő, 3 szobás modern
lakás, 2 dró cipőfűző-
készítő-gép, egy meteor-
kályha, több kézimun-
ka és porcellán, rövid
keresztúrszongora,
háló, ebédlő és uri-
szoba butor függőny-
nyel és szőnyeggel stb

Nleodinné ügynöksége
Str. Aurel Vlaicu
(Vámház-u. 43) Rédey-kert

Eladó.

Eladó.

Eladó.

Eladó.

Eladó.

Eladó.

Eladó.

Eladó.

Eladó.

Eladó.

Eladó.

Eladó.

Eladó.

Eladó.

Adás-vétel

Eladó Kálvária-u. 14.
számú udvarra nyíló ház
230 ezer. nagy kertel Weisz
Gizi Str. Tipografiei Nyom-
da-u. 4. 168

Eladó központban beköl-
tözhető ház. Str. Ladislau
(Körös-utca) 5. 592

Eladók Teleky-utca ele-
jén üzlet olcsón. Várda-
szőlőház nagy ház beköl-
tözhető az egész nagyon
olcsón. Weisz Gizi Str.
Tipografiei Nyomda-u. 4.

Pince kiadó, ketrec eladó.
Str. Vlahuta (Szent János-
utca) 41. 595

Eladó 45 hold föld 2 szo-
bás lakással gazdasági
udvar kertel. Wdisz Gizi
Str. Tipografiei Nyomda-
utca 4. 196

Megvételre keresek egy
kétajtós fehér ruhasek-
rényt. Cim a kiadóban. 577

Eladó Str. Postei (Uri-ut-
cán) 3 szobás előszobás
lakás elfoglalható az egész
udvarral. Weisz Gizi Str.
Tipografiei Nyomda-utca) 4. 165

Kisebb álló vitrint meg-
vételre keresek. Cimet a
kiadóba kérek. 287

Házak eladók. Ház-
adást megbízásokat vál-
lakunk. — Kölcsester-
megezerünk. Magános-
sunk. Jutalékkal kihelye-
zetek Adás-vétel Rt. Pa-
cul Traian 12. — Értékes-
délután

Gyermek
Fü és
Leány

CIPÓT

iskola idényre a
legjobbkat a

„Fecske” Áruházban

Zsigmond és Adler

cégnél vehet Jorga-u.8.

Megérkezett a Chem-
nitz-i lerakóban a legjobb
gyermek hariny. Gyári
árak. Str. Cosbuc (Szalár-
di utca) 9. bejárat Alapi-
u. emeleten. 1681

Olcsón eladó Str. Alex-
andri (Teleky-utcán) nagy-
szerű üzleti ház elfogla-
ható lakással. Érdeklődni
Feledi Sándornál, Str. I.
C. Bratianu (Szaniszló-
utca) 63. 41

Jámeneteli fűszerüzlet
italmérési joggal, házzal
együtt más vállalat miatt
eladó, Nagyzealontán Sa-
lonta-mare, Iványi-tér 7.
550

Eladó.

Eladó.

Eladó.

Eladó.

Eladó.

Eladó.

Eladó.

Eladó.

Eladó.

Eladó.

Eladó.

Eladó.

Eladó.

Betegség miatt, nagyon
olcsón eladó a Calea Vic-
toriei (volt Kolozsvári-
utca) 83. szám alatt lévő
ház elfoglalható jómene-
telű fűszerüzlettel, teljes
berendezéssel és lakással.
Előnyös fizetési feltéte-
lekkel. Érdeklődni Feledi
Sándornál, Str. I. C. Bra-
tianu (Szaniszló-u) 63. 38

Eladó 10 dró jókarban
levő ászok boroshordó,
210 hl. tartalommal, —
ászokfával együtt. Kégy
Szabó István, Diosig (Bi-
hardioszeg). 544

Nagyon család méh el-
adó, kaptárakban. Str. Szt.
Ana (v. Szent Anna-utca)
29. sz. 560H

Egy modern fűszerüzlet
berendezés eladó. Fried-
man Calea Victoriei (Ko-
lozsvári-u) 24. 545H

Szódavizgyár felszere-
lést vennék. Ajánlatot ké-
rek. Jónás Demeter, Str.
General Mosoiu, 558

Eladó egy pedálos hang-
verseny cimbalom, Str.
Szigligeti (utca) 15. szám. 527H

Téli kabát átmenet fel-
öltő egészen jó, 40 es férfi
cipők eladók. Str. Cuza
Voda (Szacavay-u.) 43. 549

Nagyobb malom keres-
tetik megvételre vagy bér-
letbe. Cim a Hegedüs
Hirlapirodában. 469H

Eladó egy szép négy
szobás magánház Rákóc-
y-ut közepében, félhold sző-
lővel 420 ezer leír. Er-
tekezhetni Tománsnál
Nigesztelep, délután Str.
Ladislau (Körös-utca) 7. 516

Sötétkék női kabát, di-
vatos, jókarban és barna
ruha olcsón eladó. Str.
Marasi (Lázár Vilmos-u)
8. ajtó 2. 590

Egy kis fűszerüzlet eladó.
Cim Hegedüs Hirlapiro-
dába. 588H

Eladó Str. Transeului
(Sancu) 20. sz. ház nagy
kerttel és telekkel, beköl-
tözhető lakással. 589

Eladó Str. Caramizi (Tég-
lavető-utca) 9. sz. ház. Er-
tekezni Str. Spitalului,
(Körház-u) 57. 579

Eladók jól jövedelmező
bérházak központban —
nagy telekkel, kerttel. —
Magánházak és több ki-
sebb szőlő. Ingatlan for-
galmi iroda, Str. Vlahuta
(Szent János u) 70 591

Beköltözhető 4 szobás
magánház a központhoz
5 percnyle, eladó. Vevő
címét „Házvevő” jelígre
a kiadóba kérem. 533

Beköltözhető (lehetőleg
magán) házat keresek sür-
gősen megvételre. Cimet
a kiadóba „Sürgős” jel-
ígre kérek. 459

Utikosarak, iskolatáskák,
játékok, zománc és alu-
minium edények, piaci ko-
sarak legolcsóbb bevásár-
lási forrása a Farkas áru-
ház, Str. N. Iorga (Zöldfa-
utca 5. Babajavítás, por-
cellánragasztás. 254

Teljesen új városi bun-
dát, miután nekem nagy
olcsón átadnám. Megle-
kinthető Vaszál. Str. Av-
ram Iancu, (Kossuth utca)
3. sz. 566

Strada Nikolae Zsiga (Lu-
kács György-utca) 10. szá-
mu ház beköltözhető la-
kással eladó. 573

Ház, központban, két 5
szobás lakással eladó. Ki-
tűnő ingatlanaim vannak.
Elegáns butorozott szobá-
kat tudok. Átadó lakáso-
kat Üzlethelyiségeket. Ba-
lázené Str. N. Iorga (Zöldfa
utca) 21. 572

Egy jókarban levő fűde-
res táblászekér eladó. Str.
Horia (Báthory-utca) 20. 571

Jámeneteli élelmiszer-
üzlet eladó. Cim a kiadó-
hivatalban. 570

Eladó egy fehér ruha-
szekrény és egy antik be-
rakott ruhasekény. Cim
a kiadóban. 576

Hamis fogakat, brilliáns,
platinát, aranyat magas
árban veszek. Kohn ék-
szerész, Str. Avram Iancu
(Kossuth-utca) 7. 828

Különbélek

Utlevélekhez, bérletek-
hez legutányosabban ké-
szít fényképeket Zenker
fényképész Str. I. C. Bra-
tianu (v. Szaniszló-utca)
25. szám. 519

Örökre adnám 15 hó-
napos egészséges, szép
kisánymot, esetleg 8 éves
leánykamat. Cim Str. Ho-
ria (v. Bathory utca) 22.
Mojsza Ilésné, d. e. 11 től
d. u. 4-ig. 519

24% kamatra keresek
magánpénzt teljes fedes-
tel. Adás-vétel Rt. Pa-
cul Traian (Széchenyi-tér)
Értékesítés délután.

Perfect varrónő házhoz
menne vidékre is. Nagy-
nénál, Strada Cimiteriului
(Temető-utca) 17. 530

Szőlő tulajdonosok szí-
veskedjenek eladására ke-
rülő borteleiket bejelen-
teni Dimer Jakob borügy-
nökségi irodájában Str.
Saguna Kapacinus-u. 19.
mely elsőrendű összeköt-
tetésénél fogva legjobb
árakat el tud érn. 471H

Sorsüldözött urileány
társulna megfelelő helyi-
séggel rendelkező uricse-
láddal perzsaszőnyeg ké-
szítéséhez. — Esetleg vi-
déli iparvállalatnál, gaz-
daságban, vidéki urihölgy
mellett megfelelő alkalm-
mazást keres. Megkeresé-
seket „Jó otthon” jel-
ígre Hegedüs Hirlapiro-
dába kérek. 577H

Házikoszt kihordásra
kapható, esetleg 2 fiatal-
ember bent is étkezhet,
kizárólag ebédre szára. Cim
a kiadóban. 575

Koszt kapható kihordásra
is. Str. Parcul Traian (Szé-
chenyi-tér) 1., földszint 1. 574

Kiválna hajlandó 160000
ezer leut Betáblázásra el-
sőhelyre. Cim a kiadóban. 593

Bulew. Regele Ferdinand
No. 6. Özv. Petriné látsze-
résztüzetében Stepper cuk-
rászda mellett. Tekintse meg

HERBSTÉKSZERÉSZ

óra raktárát, a kirakatban
az árákat. Brilliantot, ara-
nyat, ezüstöt órákat olcsón
olt vásárolhat. Brilliantért,
arany ezüstért magas árat
fizetek.

Futárlátat mindennap Kolozsvár, Brassó, Bucarestbe
megbízásokat olcsón és gyorsan ellátzunk, visumokat megszerzünk

TELEFON 2-21
interurban.

Kálmán és Szirmai

Oradea-Mare (Nagyvárad) Str. General Mosoiu (Mezey Mihály-utca) 7